

ALLI NISSINEN

HOPEAKAUHA

HELSINGISSÄ, KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

HOPEAKAUHA

HOPEAKAUHA

SATUJA JA KERTOMUKSIA

KIRJOITTI

ALLI NISSINEN

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

HOPEAKAUKHA

HOPEAKAUKHA

Kustannusosakeyhtiö Otavan
Kirjapaino, Helsingissä 1909

HOPEAKAUKHA

HOPEAKAUKHA

SISÄLTÖ:

	Siv.
Hopeakauha.....	7
Äidin silmät.....	11
Muisto elää.....	12
Mummo.....	18
Illalla.....	19
Kääpiön kievari.....	20
Meidän vahti.....	23
Veljekset.....	25
Suurin ilo.....	44
Jättiläinen ja paimen.....	46
Lapset matkalla.....	49
Ilmalaiva.....	50
Oppilailleni.....	55
Nuoruus.....	56
Eksyksissä.....	57
Ihmeellinen silta.....	58
Lasten ilot.....	63
Haltijat.....	64
Nuori kalastaja.....	66
Koivun lastut.....	68
Alakuloiselle toverille.....	70
Jurko-jättiläinen.....	71
Kesän ihanuus.....	74
Viisasteleva poika.....	75
Ville Valkonen.....	78
Metsälammen salaisuus.....	79
Naapurin lasten juhlat.....	83

	Siv.
Aarten kaivajat	85
Pian	88
Kotimies.	89
Eva kiikussa	96
Keväällä	97
Elokuulla	104
Mummolaan	105
Kokous. (Yksinäytöksinen leikki)	106
Joulupäivänä	115
Joulunaattona	117
Joulu	119

HOPEAKAUHA

Eräänä valoisana kesäiltana istui muuan kalastaja onkimassa vuolaan Välijoen rannalla. Ilta oli jo niin myöhäinen, että linnut olivat menneet nukkumaan. Rannassa olevasta haka-aitauksesta kuului vasikan kellon kilahdus silloin ja tällöin. Muuten oli hiljaista.

Äkkiä ilmestyi rannalle valkopukuinen nainen, juoksi edestakaisin rantaa pitkin ja näytti välillä kuuntelevan jotakin. Sitte alkoi hän kiivaasti huitoa valkoisella liinallaan kalastajalle venheessä. Kalastaja huomasi, että nainen oli hädässä. Hän irroitti veneensä ja souti rantaan.

Nainen hyppäsi veneeseen ja työnsi veneen ankaralla voimalla joelle.

»Viekää ylitse! Minua ajetaan takaa!» kuiskasi hän ja istui kyyryyn vene-pohjalle. »Olen viaton», mutisi hän hiljaa.

Kalastaja alkoi soutaa. Virta oli kova, mutta soutaja oli väkevä. Pian päästiin toiselle rannalle.

»Älkää kertoko tästä! Luvatkaa: älkää kertokol!» kuiskasi nainen, hyppäsi rannalle ja katosi tiheään lehtimetsään.

Kalastaja lupasi olla kertomatta. Hetken katseli hän naisen jälkeen ja sousi sitte entiselle paikalleen keskelle jokea ja alkoi onkia.

Kotvasen hän oli istunut, niin ilmestyi toiselle rannalle taas olento pitkässä harmaassa viitassa, juoksi edes takaisin rannaa pitkin ja alkoi kiivaasti huitoa kädelään kalastajalle venheessä. Kalastaja vaan istui ja onki.

Mies joutui epätoivoon. Hän väänteli käsiään ja teki tuskan merkkejä. Kalastaja vaan istui ja onki.

Mies juoksi edes ja takaisin rannalla, kuunteli, tarkasti pensaikkoa ja kuunteli taas. Juoksi sitten metsään, mistä oli tullut ja palasi taas takaisin. Nyt tuli hän rannan äyräälle, kurkotti kaulansa pitkälle, kaarsi kämmenensä suunsa mo-

lemmille puolin ja huusi käheällä, hillityllä äänellä kalastajalle:

»Mies, oletko nähnyt ketään tällä rannalla? Vastaa: Oletko nähnyt?»

Kalastaja vaan istui ja onki.

Mies odotti hetkisen kurkottavassa asennossaan. Sitte kääntyi hän vihaisena ja läksi nopein askelin joen rantaa ylöspäin. Hänen vaippansa alta välkähti miekka.

Kotvasen kului taas aikaa; sitte irroitti kalastaja venheensä ja läksi soutamaan myötävirtaan. Pian oli hän kotirannassa.

Veneestä astuessaan huomasi hän veneen kokassa hopeaisen kauhan. Hän veti veneen maalle ja kokosi kalat kauhaan. Kotia tultua puhdisti hän kauhan ja vei sen aittaansa.

Seuraavana aamuna meni hän kauhaansa katsomaan. Se oli täynnä rasvaista maitoa.

Vaimo tuli aittaan. »Mistäs maitoa olet saanut?» kysyi hän.

»Tuossa on. Vie lapsille!» sanoi mies. Vaimo vei lapsille.

Yöksi pani mies taas kauhan aittaan. Ja taas oli se aamulla maitoa täynnä.

Vaimo tuli aittaan. »Mistäs hopeakauhan olet saanut?» kysyi hän.

Mutta mies ei vastannut mitään.

Kului näin muutamia päiviä. Yhä vaikeampi oli miehen olla kertomatta asiaa vaimolleen.

Eräänä iltana, kun lapset leikkivät nurmikolla ja mies vaimoineen istui tuvan kynnyksellä, ei hän enää jaksanut pitää lupaustaan vaan kertoi koko asian vaimolleen. Tämä kertominen oli hänelle suuri ilo. Ja vaimokin oli onnellinen.

Mutta kun he yhdessä seuraavana aamuna menivät aittaan maitoa hakemaan, ei siellä ollutkaan mitään. Ja hopeakauhan sijalla oli jykeä, puusta tehty kauha. Eikä siihen kauhaan koskaan enää tullut maitoa.

ÄIDIN SILMÄT

Kaks on kaunehinta elämässä,
Kaksi uskollista, ihanaa.
Vaikka murhe musta mielen täyttää,
Huoli haihtuu, kauas katoaa.

Ne on tähdet elämäni yössä,
Niistä onni mulle aukeaa. —
Rakas, armas äiti! katso tänne!
Katsees kanssa autuus mulle saa.

MUISTO ELÄÄ

Marjolan mökki oli aivan valtatie vieressä, etäällä järvestä, mutta lähellä vanhoista ajoista kuulua Marjolan lähdettä, josta se oli nimensäkin saanut. Siitä lähteestä ei vesi loppunut koskaan. Kuumimpanakin kesänä juoksi siitä kirkas puro alempana olevaan lehtoon. Ja se puron varsi oli lasten ainainen leikki-
paikka.

»Mustikki» helisteli kelloaan Marjolan veräjällä ja ammuu ynähti hiljaa merkiksi kotia tulostaan. Pian ilmestyi veräjälle Marjolan Anna, toi palaa Mustikille, taputteli ja puhutteli sitä — avasi veräjän ja päästi Mustikin piha-aituukseen.

Sievä oli mökki Marjolan Pekalla ja Annalla. Hyvä oli heillä talouden alku. Kolme sinisilmäistä ja liinatukkaista lasta heillä oli. Kyllähän siinä oli työtä pitää

lapset vaatteissa ja ruuassa, mutta menihän se sentään Jumalan avulla ja vanhempien ahkeruudella.

Anna meni lypsämään Mustikkia, joka uudelleen pihassa äänteli.

Niin, niin — neljäskin lapsi oli heillä ollut, neljäs, joka oli ollut kaikista rakkain. Siltä se Annasta kuitenkin tuntui. Yhä vaan tuli mieleen sen tytön teot ja sanat. Ja sillä oli niin sievät kädetkin. Varsinkin muistui tyttö mieleen »Mustikkia» lypsäessä, sillä aina silloin oli pikku Anni kyykötänyt äidin vieressä ja pienillä käsillään hätistänyt karpäsiä lähelle tulemasta. Muutoinkin oli tyttö aina juosut äidin jälessä. Monasti oli äidin pitänyt häntä siitä torua, kun aina tahtoi riippua äidin hameessa.

»Mene nyt toisten kanssa!» oli äiti kerän kärsimätöinnä sanonut ja pikku Anni oli vastannut: »Kun Anni niin äitiä rakastaa!»

Kun äiti tätä mietti niin teki niin paha sydämässä ja kyyneleet pyrkivät silmiin.

Kerrankin oli naapurin Mari tullut

litran mittaa lainaamaan ja äiti oli mennyt Maria saattamaan mäen rinnettä alas. Silloin oli rinteen alla kuulunut takaa pientä jalan kopinaa, ja kun äiti kääntyi, oli siellä ollut pikku Anni, joka juoksi paljasjaloin ja avopäin äidin jälessä.

»Tokko menet kotiin», oli äiti sanonut.
»Pääsetkös, tahi saat vitsaal!»

»Ei äiti Annia piiskaa, Anni vaan äitiä suojeleel!» oli Anni silloin sanonut.

Äiti oli silloin ottanut Annin syliinsä ja tyttö oli puristanut häntä kaulasta, että aivan vieläkin se tuntui.

Se oli niin soma se tyttö. Kun se oli äidin kaima, niin senvuoksi se piti itseään enempi äidin omana kuin toiset. Ja äitikin oli enempi hänen omansa.

Nämä mietteet tulivat äidin mieleen siinä lypsäessä. Ilta oli lämmin, aurinko laski juuri lehdon taakse ja lapset olivat jo menneet levolle. Isä oli vielä toimissaan talon töissä.

Se oli niin soma se tyttö. Äidin viereen se aina pyrki nukkumaan ja kun oli toiset pienempiä, eikä olisi ollut tilaa, niin

sanoi hän aina: »Kaima on selän ta-
kanal!»

Aina se tahtoi sylissä istua ja sanoi
aina: »Äiti on Annin äiti!»

Vastuksina se tyttö aina tahtoi olla,
mutta kun kipeäksi tuli — silloin sitä tuli
ikävä.

»Ei äiti itke. Kyllä Anni paraneel!»
lohdutti hän.

Itse ei syönyt mitään, muista vaan hä-
täili: »Onko äiti syönyt velliä? Isän täy-
tyy syödä, että jaksaa!»

Tuollapa jo näkyi isä tulevan toinen
mies seurassaan.

»Iltaal!»

»Terveeksi!»

»Mitäs Korventaustaan kuuluu?»

»Eipä erinäisiä. Mitä teille?»

»Ei tuota kiireelle kerrottavia.»

»Kuuluu teiltä pikku Anni kuolleen.»

»Niinhän se, juhannuksen aikana.»

»Soma se oli tyttö. Kun minä tässä ke-
vällä kulin ja Anni oli veräjällä, niin
tuli mieleni niin somaksi sen tytön pu-
heesta. Sitä tuo lienee ennustanut.»

»Mitä se sanoi?»

»Kysyi minne minä menen, ja kun sainoin, että kirkolle, niin sanoi, että onko Jesus kirkossa? En ennättänyt vastata, kun itse vastasi, että Jesus on siellä, missä hyvät ihmiset ovat. Ja sanoi sitte: Jesus on nyt tässä veräjällä!»

»Niinkö se sanoi?»

»Niin, ja sitte vielä sanoi, että äiti on aivan Jesuksen näköinen. Eikös ole? kysyi sitte minulta. No, mitäs minä lapselle muuta kun myönsin ja sainoin sitte hyvästit.»

Isä nojasi veräjän pieleen ja katseli sinne, minne aurinko oli laskenut, äiti kuivasi kyyneleitään.

»En luullut, että näin silloin Annia viimeisen kerran.»

»Tulkaa tupaan!» sanoi äiti.

»Niin sanoi aina kaikille pikku Annikin», sanoi isä. »Sinä iltana, kun hän sairastui, sanoi hän: tulkaa tupaan, siellä on lämmintä ja kaunista! Senjälkeen ei hän enää ulos juossut.»

He menivät kaikki tupaan. Äiti pani

illallista pöytään ja laittoi vuoteet. Mutta hän käveli niinkuin unissa. Hän näki vaan veräjällä pikku Annin ja kuunteli hänen kirkasta puhettaan.

MUMMO

Avojaloin marssitaan,
Ei oo meillä huolta.
Mummon luokse kuljetaan,
Talo näkyy tuolta.
Siellä meitä odottaa
Hyvä marjamaito,
Mummo herkut valmistaa,
Mummolla on taito.

Voi ja leipä parahin
Mummon luona onpi,
Mummon tupa hupaisin,
Mummo mainiimpi.
Mummo meitä tervehtii
Pikku porstuassa.
Ystävämme paras on
Koko maailmassa.

ILLALLA

Lunta jo heittävi talvinen taivas,
Pakkanen nurkassa paukahtaa.
Rusko se tallissa kauroja puree,
Vahti varkaita haukahtaa.

Illalla aikaisin pimeä pirtti
Saduksi muuttuu ja sammuu pois.
Unehen vaipuvat pienoset kaikki,
Äidillä vaikka montakin ois.

Äiti, hän kehrää, tuutua soutaa,
Isä pärehen sytyttää.
Uunin korvalla sirkka laulaa,
Lapsi kehossa hymyää.

KÄÄPIÖN KIEVARI

Eräänä pimeänä ja myrskyisenä syyskuun iltana, jolloin ukkonen jyrisi ja salamamat leimahtelivat, kulki vanha, harmaapartainen kääpiö tietä pitkin. Hän oli väsynyt ja hänen oli nälkä. Vihdoin tuli hän suuren, komean talon kohdalle, meni portista sisään ja kolkutti ovea, joka oli lukittu. Sisältä kuului kovaa puhetta ja naurua, mutta ovea ei avattu.

Kääpiö jatkoi matkaansa ja tuli toisen suuren talon ovelle. Hän kuunteli ensin ja alkoi sitte kolkuttaa. Mutta kukaan ei häntä täälläkään kuullut. Näin kävi hän monen talon ovella tässä suuressa kylässä. Mutta kaikkialla oli niin paljo muuta hommaa, ettei kukaan joutanut kuulemaan kääpiötä.

Kylän laidassa, aivan viimeisenä, oli pieni matala mökki. Kääpiö tuli mökin

ovelle. Ovi seisoi raollaan ja kääpiö astui sisälle.

»Tule peremmälle ja vedä ovi kiinni», sanoi mökin ukko. Ja mökin vaimo toi kääpiölle leipää, kalaa ja piimää.

Kääpiö söi vatsansa täyteen ja kuivaili itseään tulen ääressä. »Syö kylliksesi!» sanoi vaimo ja lisäsi piimää tuoppiin. Ja mökin ukko pani enemmän puita takkaan, että matkamiehellä olisi lämmin.

Kun kääpiö oli levännyt, kiitteli hän ystävyystensä ja aikoi lähteä.

»Mitäs tuonne jumalan ilmaan lähdet. Makaa täällä. On täällä olkia sinullekin», sanoi ukko. Ja vaimo rupesi laittamaan vuodetta.

Mutta kääpiö kysyi tietä lähimpään kaupunkiin ja sanoi, että hänellä on kiire.

»Onnea matkallesi!» sanoi ukko.

»Jumala seuraasi!» huusi vaimo. Salamoiden leimutessa katosi kääpiö metsätielle.

Mutta seuraavana aamuna oli koko suuri kylä palanut poroksi. Kylän äärim-

mäiseen reunaan oli vaan jäänyt pieni mökki palamatta. Sillä mökillä on vielä tänäkin päivänä nimenä Kääpiön kievari.

MEIDÄN VAHTI

Meidän Vahti kerran lähtee
Naapurin vahdin luokse.
Hiljaa kulkee metsän läpi,
Tiellä ei myöskään juokse.

Naapurin portin luokse saapuu
Arkana, ujostellen,
Häntä alhaalla, luimussa korvat
Nurkkia nuuskiellen.

Naapurin vahti haukahtavi,
Portille vastaan hyökkää.
Meidän Vahti häntää ja päätä
Iloisena nyökkää.

Naapurin Vahti silloin kohta
Nauraen häntää huiskii.
— Pakohon juoksee naapurin kissa,
Vihasta sylkeä tuiskii.

Naapurin Vahti ja meidän Vahti
Yhdessä pihaan laukkaa,
Leikkiä lyövät ja iloitsevat,
Että paikat paukkaa.

Sitte kun saapuu väsymys,
Ne toistensa vierelle nukkuu.
Varpuset tiuskuu räystäällä
Ja käki metsässä kukkuu.

»TUULIKIN»* MUISTOJA

VELJEKSET

(ENSIMÄINEN KIRJE)

Meitä on kolme veljestä. Heikki on vanhin, Viljo on keskimäinen ja Eljas on nuorin. Me asumme Eerikinkadun varrella Helsingin kaupungissa. Siinä talossa on puiset rakennukset ja sievä piha. Pihasa on paljo sopivia komeroita, missä sopii olla piilossa, kun leikimme kuuropiilosilla. Lukukauden ajalla käy siellä paljo poikia leikkimässä, varsinkin Valmistavan koululaisia, jotka ovat Viljon ja Eljaan tovereita. Kerran oli meitä kuu-sitoista kaikkiaan, mutta silloin oli tyttöjäkin. Elsa, Siiri ja Ester olivat silloin mukana. Ne ovat Viljon luokkalaisia.

* »Tuulikki» oli lasten lehti joka ilmestyi tämän vuosikymmenen alkupuoliskolla.

Me huusimme ja hurrasimme silloin niin hirvittävästi, että isän täytyi avata ikkuna ja kysyä, oliko siellä sota. Voi, kuinka me nauroimme!

Kun tulimme silloin leikkimästä sisälle, niin olivat vaatteemme niin märkiä, että tuli suuri lätäkkö vettä lattialle riisuesssa. Ja Leena sanoi meille, ettei saappaista tule kalua koko talvena. Mutta äiti vaan nauroi ja sanoi, että pitää panna tulta hellaan ja vaatteet kuivamaan hellan ympärille.

Monta hauskuutta oli meillä pitkin talvea, mutta kaikista hauskinta oli se, kun alkoi lumi sulaa ja sai ruveta tekemään puroja pihamaalle. Yhdessä pihan reunassa oli Reinjoki ja toisessa oli Volga. Reinin varrelle laitoimme Boden järven ja heti kun Rein läksi Bodenista, niin siihen tehtiin Schaffhausin putous. Me panimme päreitä poikittain puron pohjalle ja siitä tuli niin mainio putous, että vesi kävi vaahtoon. Meillä oli kaikilla lapiot ja vielä käytimme pihamiehen vanhaa rautalapiota.

Mutta nyt on lumi kaikki loppunut pi-
hasta ja purot ovat kadonneet. Syreeni-
pensaissa on suuria lehtisilmuja ja vaah-
terat alkavat jo vihannoida. Koulu on
loppunut. Kaikki olemme päässeet luo-
kalta. Heikin todistuksessa oli neljä kym-
menikköä, Eljaan oli viisi ja Viljon kolme.
Mutta isä sanoi, että pääasia oli, että pää-
simme luokalta ja että joka pojalla oli
käytös ja huolellisuus kymmenen.

Heti kun tulimme koulusta antoi äiti
meille marjahilloa ja pannukakkua. Ja
kun olimme riisuneet juhlapuvut pois,
niin rupesimme heti laittamaan tavaroi-
tamme kuntoon maalle lähtöä varten.
Isä sanoi, ettei saa ottaa paljo rojua, tar-
peellisimmat tavarat vaan. Mutta Eljas
olisi tahtonut ottaa kaikki tavaransa.
Vanha Polle, jolta on toinen etujalka
poissa, oli muka otettava maalle, että pa-
ranisi siellä. Ja Pollen kärryt, jotka ovat
aivan rikki, vietäisiin maalle, että seppä
ne siellä korjaisi. Mutta kun kori niistä
olisi tullut melkein täyteen, sanoin minä,
ettei Pollea ja kärryjä saisi ottaa. Silloin

rupesi Eljas itkemään ja Leena tuli sisälle, torui minua, nosti minun tavarani korista pois ja pani Pollen ja kärryt sinne.

Eljas herkesi nyt itkemästä ja näytti hyvin tyytyväiseltä. Minä arvelin, että minne minä nyt tavarani panen, mutta en viitsinyt itkeä, kun olen lyseolainen. Kokosin tavarani lattialta ja panin ne pöydälle, arvelin että hätä keinon keksii.

Silloin tulee Eljas ja ottaa minua kädestä ja sanoo: »anna anteeksi, veikko». — Kori on nyt tyhjä ja Eljas on kätkenyt Pollen ja kärryn ison sohvan taakse. No, minä taputan Eljasta olkapäälle ja kaikki on unhotettu.

Huomenna me lähemme maalle, äiti, Leena ja me pojat. Isä ei pääse mukaan, sillä isällä on lyhempi kesälupa, kuin meillä. Isä tulee maalle Juhannukseksi ja matkustaa jälleen pois, mutta sitte tulee isä koko heinäkuuksi. Isä sanoi, että kun minä olen suurin mies kodissa isän poissa ollessa, niin minun tulee auttaa äitiä ja hoitaa pieniä veikkoja. Tahdonpa

koettaa täyttää, mitä isä toivoo. Tahdon olla äidille hyvä poika.

Kun tulemme maalle, niin kirjoitan sieltä Tuulikkiin, jos Tuulikin toimitus ottaa tämän vastaan.

(TOINEN KIRJE)

Olen niin hirmuisen iloinen, kun minun kertomukseni otettiin »Tuulikkiin!» Kun olin kertomukseni lähettänyt »Tuulikin toimitukselle», niin odotin levottomana kesäkuun 15:sta päivää. Voi, miten aika kului hitaasti! Mutta vihdoinkin tuli 15. Tuli posti, mutta »Tuulikki» ei tullut. Taas uusi odotus. Seuraavana päivänä »Tuulikki» tuli. Vaikka se on minun osoitteelani, niin avasi äiti sen ensiksi. Minä en uskaltanut katsoa äitiin. Kun äiti oli avannut sivut, luki hän hiljaa itsekseen. Minä olin aivan varma siitä, ettei minun kertomukseni ollut siellä. Rupesin hyräilemään hiljaa »Porilaisten marssia» ja menin katsomaan ulos akkunasta. Siellä pihassa näin pikku Eljaksen ajavan vitsa

kädessä kissaa takaa. Juoksin pihalle, otin vitsan Eljakselta ja löin sillä Eljasta kahdesti selkään. Eljas rupesi itkemään, mutta minä sanoin: »Katsos, niin käypi sille, joka syytöntä kissaa piiskaal!» Sitte juoksin jälleen sisälle.

Kun tulin pöydän luo, antoi äiti minulle »Tuulikin». Katsoin kauan ensi sivua ja luin kaikki, mitä siinä seiso. Sitte kään- sin lehden, ja siellä oli kirjoitukseni. Luin sen. Sitä oli vaan hyvin pikkusen muu- tettu. Luin sen uudelleen. Olin niin iloi- nen. Sitte menin äidin luo. Äiti otti mi- nut syliinsä, suuteli minua, silitteli pää- täni ja sanoi: »Miten hauskaa, kun isä juhannukselle tultuaan saa sen nähdä.» Minulla on paras äiti maailmassa! Hänen tähtensä tahtoisin vaikka kuolla.

Lupasinhan kirjoittaa ensi »Tuulikkin» ja se olisikin ollut niin hauskaa, mutta kun nyt on tullut niin sateista ja ikäviä, että ei tiedä, mistä kirjoittaa. Me muu- timme sitte maalle, mutta matkalla satoi koko matkan. Kun tulimme perille, olivat kaikki tavaramme likomärkiä ja itse

olimme samanlaisia. Pikku Eljas itki melkein koko ensimmäisen illan ja äiti luuli, että Eljas tulisi kipeäksi. Mutta juuri, kun meidän piti mennä maata, juoksi hiiri pitkin makuukamarin lattiata. Siitäkös elämä syntyi! Leena sieppasi isän saappaan ja aikoi sillä lyödä, mutta hiiri piiloutui matkakorien joukkoon. Viljo ja Eljas hyppelivät lattialla innostuksesta ja ihastuksesta! Nopeasti tyhjennettiin korit. Mutta ei mistään löytynyt hiirtä.

Leena arveli, että hiiri mahdollisesti oli jälleen juossut sillan alle. Mutta äiti sanoi, ettei hän ennen uskalla mennä nukku-
maan, kun hiiri löytyy.

Lattialla oli pari täkkiä ja Eljaksen pieni korvatyyny. Pikku pojat rupesivat siinä telmimään ja tuuppelivat toisiansa. Äiti ja minä syynäilimme tavaroita hiirtä etsien. Samassa kuuluu kova ilohuuto! Viljo on saanut hiiren kiinni ja pitelee sitä kourassaan. Voi, miten pieni se on ja miten sievä. Sillä on pehmoinen harmaa karva ja pikkuset siniset silmät. Se pelkää niin kovin. Sen sydän lyö kiivaasti.

Leena ehdoittaa, että se tapettaisiin, mutta pikku pojat tahtoisivat sen elätikseen.

Äidin kanssa neuvoteltua päätetään se viedä kauas metsään ja päästää vapautteensa. Pikku pojat ja minä menemme kauas, aidan toiselle puolelle, pitkin metsäpolkua. Siellä panemme hiiren erään suuren kiven viereen. Se lähtee juoksemaan ja katoaa kanervikkoon. En luule, että se koskaan enää löytää kotiin takaisin.

Sen jälkeen olemme joka päivä käyneet siinä kiven luona, mutta ei mitään ole näkynyt. Toivomme hartaasti, että hiiri on löytänyt uuden kodin.

Pikku pojat ovat tehneet pihalle leikkituvan, jossa ovat sadetta suojassa. Se on niin matala, että en minä siellä mahdu seisomaan. Seinät ovat vanhoja lautoja, jotka ennen ovat olleet rappujen astimina. Kattona on tavaralaatikkojen kansia. Istuimena siellä on vanha sokerialatikko ja pöytänä sievä pölkky. Olen ollut sateella monta kertaa tuvan sisässä, ja siellä on sangen hyvä.

Viljokin on kirjoittanut kertomuksen »Tuulikkiin», mutta hän ei uskalla sitä lähettää, kun se on niin huonosti kirjoitettu. Hänellä oli kaunokirjoituksessa vain 7. Mutta ensi vuonna hän aikoo opetella kauniimmin kirjoittamaan.

Hauskaa kesääl

(KOLMAS KIRJE)

Hyvää päivää! Eräänä iltana, kun äiti ja me pojat olimme metsässä katsomassa oliko siellä yhtään sieniä, tuli meitä vastaan eräs pieni poika. Ja tiedättekös mitä sillä oli sylissä? Hirmuisen sievä, ruskea koira! Me pojat huusimme äitiä, joka kulki jälempänä, että hän joutuisi pikemmin koiraa katsomaan. Kun äiti tuli, niin antoi poika koiran äidin syliin. Me kaikki hyväilimme sitä ja se nuoli ensin Eljaksen kättä ja sitte minun kätteni.

Äiti kysyi pojalta, kenenkä koira se oli. Poika sanoi silloin, että se on hänen koiransa, mutta että hän on nyt sitä myy-

mässä. Ja samassa hän kysyi, että eikö äiti sitä ostaisi.

Eljas alkoi heti pyytää äitiä, että äiti sen ostaisi ja kyllä me toiset pojatkin vähän pyysimme. Mutta äiti sanoi, että täytyy ensin kysyä isältä. Kyllä se oli hyvin sievä ja mielelläni minäkin olisin sitä hoitanut ja antanut vaikka osan voileivistäni sille. Sillä oli niin pehmeä karva ja sileä, kostea kuono. Monta kertaa se aivan suuteli minua.

Minä sain sitä kantaa kotiin asti ja se vieras poika kulki minun jälessäni. Me päätimme antaa sille nimen »Jalo», jos saisimme sen omaksemme. Matkalla se nukkui minun syliini, niin ettei se huomannut kun tultiin portista sisälle.

Eljas juoksi edeltäpäin isän luo ja me kuulimme, kuinka se siellä huusi: »Rakas, rakas, kulta isä! Osta meille sievä koira! Tule, se on täällä!»

Silloin tuli isä ulos ja piti myöskin paljo Jalosta. Hän kyseli pojalta kaikenlaista ja viimein kysyi hän, mitä koira maksaa. Poika sanoi, että se maksaa 50 penniä.

Silloin päätettiin, että jokainen meistä panisi 10 penniä; ja kun meitä on viisi, nimmittään isä, äiti, Viljo, Eljas ja minä, niin siitä tuli 50 penniä. Meillä pojilla ei ollut rahaa maalla mukana, kun säästölaatikot jäivät kotiin, mutta äiti lupasi lainata.

Nyt on Jalo ollut meillä jo kolmatta viikkoa. Se osaa syödä leipää, maitoa, lihaa ja sokeria. Se osaa jo antaa kättä ja sanoa ison sanan. Se on kasvanut aika-tavalla. Eljas ei enää jaksa pitää sitä sylissänsä. Kun joku meistä pojista juoksee, niin juoksee Jalo jälestä ja tarttuu takaa kinttuihin. Talon kissan kanssa on Jalo hyvä ystävä. Kissa antaa sen syödä omasta kupistaan. Kissa on jo vanha.

Meillä on eräs hyvä täti Helsingissä. Nyt olemme pyytäneet häntä tänne maalle tulemaan, mutta kirjeessä emme sanoneet mitään Jalosta. Mitähän täti mähantane siitä sanoa? Kyllä se varmaankin siitä paljo pitää.

Leena oli eräänä päivänä nähnyt käärmeen metsässä. Isä lähti heti keppi kädessä metsään sitä etsimään ja kulki

siellä kauan, hakien sitä, mutta se oli mennyt piiloon. Kunhan meidän serkkumme Kaarlo tulee tänne, menemme me sitä vielä etsimään. Silloin saa Kaarlo tappaa sen. Kaarlo on jo niin suuri poika ja seitsemännellä luokalla meidän koulussamme.

Viljo on saanut jo kolme kertaa ratsastaa Ruskolla, sillä renki Pekka pitää niin paljo Viljosta ja kutsuu häntä aina luokseen. Mutta minä olen ollut Verkkomatrin luona nuottakodassa ja käynyt monta kertaa hänen kanssaan käistelemässä. Eräänä päivänä toin minä äidille kaksi haukea. Minä olen saanut Matilta pienen verkon aivan omakseni. Minä käistelen sillä itsekseni rannikoilla. Täällä on aivan hiekkaiset rannat ja syvemmällä on paljo ulpukoita. Niitä minä olen monta kertaa tuonut äidille.

Eräänä sadepäivänä opetti Matti minua verkkoa kutomaan. Se on hirveän hauskaa työtä. Aina kun sataa, istun minä tuvassa kutomassa verkkoa Matrin vieressä. Minä olen saanut Matilta kävyn ja kalvosimen aivan omakseni.

Kaksi kertaa olemme kaikki olleet heinäniityllä. Isä, äiti ja Leena haravoivat ja me pojat kannoimme kuivia heiniä latoon. Isäntä oli sanonut isälle, että meistä oli oikein paljo hyötyä. Seuraavana päivänä lähetti emäntä meille lahjaksi ison lautasellisen voita. Siitä valmistettiin illalliseksi munavoita. Ja meillä oli kaikilla hyvin hauskaa silloin, sillä silloin olimme kaikki jotain ansainneet.

(NELJÄS KIRJE)

Nyt minun täytyy kertoa Tuulikin lukijoille yhdestä kummallisesta tapauksesta. Eräänä aamuna kun Eljas, Viljo ja minä olimme pellon takana metsässä hakemassa äidille kukkia, kaatui Eljas yhden pienen koivun juurelle sammalmättääseen. Hän rupesi itkemään ja minä juoksin hänen luoksensa. Kun puistelin hänen vaatteitansa sammalista, niin kuulin kummallisen äänen. Jokin piipitti kimakasti aivan minun jalkojeni juuressa.

Rupesin katselemaan, mikä se mahtoi

olla. Silloin näin pienen linnun pesän ja siellä pikkusia poikasia. Eljas herkesi heti itkemästä ja Viljo juoksi katsomaan, mitä me olimme löytäneet.

Siinä oli viisi poikasta, mutta kaksi niistä oli kuollut, sillä Eljas oli kaatunut juuri pesän päälle. Elävät pojat huusivat hädissään ja koettivat räpytellä siipiään, joissa ei vielä ollut höyheniä.

Me otimme kuolleet pojat pesästä pois ja panimme ne Viljon hattuun viedäksemme kotiin. Silloin näimme poikasien äidin. Se lenteli puusta puuhun meidän ympärillämme ja kun me menimme kauemmas pesän luota, lensi se heti sinne.

Sitte juoksimme aikakyytiä kotiin ja veimme linnun pojat äidille. Äiti sanoi, että meidän pitäisi ne haudata. Ja me hautasimme ne leikkituvan viereen ja istutimme pienen pihlajan haudan päälle. Aina kun meille tulee vieraita, viemme heidät katsomaan linnun poikien hautaa.

Olemme myöskin muutamia kertoja käyneet katsomassa sitä linnun pesää

pellon takana. Nyt on pienillä linnun poikasilla jo suuret höyhenet.

Täti tuli sitte Helsingistä meille ja toi minulle kauniin puukon. Viljo sai kärryt, sillä täti on hänen kumminsa, ja Eljas sai pallon. Kun täti tuli, niin siitäkös elämä syntyi. Pikku pojat hyppelivät ilosta, Jalo haukkui ja isä ja äiti nauroivat. Täti on niin hyvä meille pojille. Isä sanoo aina, että täti on liian hyvä.

Nyt on meillä ollut niin hauskaa, kun täti on täällä. Me olemme käyneet hänen kanssansa marjassa ja sieniä poimimassa. Aina hän keksii jotain hauskaa. Hän on niin viisas ja hyvä. Luulen, että isä ja äiti rakastavat häntä suuresti. Isä sanoi eräänä päivänä, että nyt on kuin juhlapäivä, kun täti on meillä, ja se olikin minun mielestäni totta.

Tädin mukana sain minä kirjeen Kaarloserkulta. Siinä ilmoitti hän tulevansa ensi viikolla meille. Hän kokoaa hyönteisiä ja karpäsiä. Meillä onkin karpäsiä hyvin paljon, niin että kyllä on hyvä, että hän pian joutuu.

Eilen oli Eljaksen syntymäpäivä ja meillä oli suuri juhla. Aamusella täti ja äiti ja isä lauloivat oven takana »Sun haltuus rakas isäni» ja »Herra taivahan». Sitte juoksivat he kaikki sisälle ja isä nosti Eljaksen sängystä korkealle. Äiti antoi hänelle kaksi vehnärinkeliä ja Viljolle yhden ja minulle yhden. Ja täti toi suuren kimpun kukkia.

Sitte kantoi Leena sisälle kukkapöydän ja siinä oli yksi muistikuva, yksi lyijykynä ja paperiarkki. Eljas piirtää mielellään ja isä oli antanut hänelle nämä. Täti pani sitte pöydälle yhden hopeamarkan.

Meillä oli niin hauskaa koko päivän. Ja illalla menimme kaikki soutelemaan Mansikkasaarelle. Matkalla lauloimme monta laulua ja oli aivan tyyni. Jalo oli myöskin mukana, vaikka sitä onkin hyvin vaikea pitää venheessä, sillä se juoksee ympäri venhettä ja joskus menee aivan venheen reunalle kuikkimaan.

Me toimimme Mansikkasaarelta paljon viheriäisiä koivun ja pihlajan oksia. Kotona

pantiin ne huoneisiin ja nyt asumme aivan kuin lehtimajassa.

Huomenna on Leenan syntymäpäivä. Mutta siitä kerron vasta ensi kirjeessä. Terveisiä kaikille Tuulikin lukijoille.

(VIIDES KIRJE)

Nyt on minulla oikein kauheata kerrottavaa Tuulikin lukijoille. Täällä Helsingissä on tapahtunut sellainen tapaus, joka on saattanut kaikki koulupojat ja koulutyöt surullisiksi.

Asia on tällainen. Täällä Helsingin lähellä on eräs saari, jonka nimenä on Korkeasaari. Se on sellainen paikka, johon helsinkiläiset menevät, kun he tahtovat nähdä metsää, nurmea, kallioita ja merta sekä kuunnella lintujen laulua.

Siellä saarella on suuria häkkiä, tai niinkuin pieniä huoneita, joiden seinät on rautatangoista, ja niissä huoneissa on erilaisia eläimiä vankina. Ne ovat siellä sitävarten, että ihmiset saisivat niitä nähdä. Mutta minusta niillä on siellä hy-

vin ikävä ja paha olla, kun pojat usein pistelevät niitä kepeillä, oksilla ja heinänkorsilla. Eivätkä ne saa nukkuakaan, kun niiden on uni, sillä ihmiset rummuttavat häkin reunoja ja koettavat yhä niitä hereillä pitää.

Yhdessä häkissä on siellä suuria maa-
karhuja ja eräässä toisessa jälleen hirmuisia jääkarhuja. Yksi jääkarhuista on iso ja kaksi on pienempää.

Eräänä iltana oli yksi normaalilyseolainen tätinsä kanssa ollut Korkeasaa-
rella eläimiä katsomassa. He olivat menneet jääkarhujakin katsomaan. Jääkarhut olivat näyttäneet hyvin vihaisilta. Silloin oli se poika pistänyt jalkansa jääkarhuun päin rautatankojen välitse. Mutta silloinkos jääkarhu oli vimmois-
saan tarttunut pojan jalkaan ja alkanut vetää häntä luoksensa häkkiin. Sen pojan täti oli kyllä pidellyt häntä kädestä, mutta ei ollut jaksanut pidellä niin kovaa, että poika olisi pysynyt. Kun jääkarhu oli niin voimakas, niin sai se voiton. Ja poika putosi jääkarhun häkkiin.

Heti rupesivat jääkarhut repimään poikarakaukkaa, joka valitti surkealla äänellä. Eikä kukaan voinut saada poikaa pois rautahäkistä.

Haettiin tankoja, jolla jääkarhua alettiin hätyyttää ja viskattiin iso lihapala alas, että se tulisi sitä syömään. Mutta se oli kuin vimattu. Se repi pojan niin pahaksi, että kun poika viimein saatiin häkistä ulos, oli hän aivan verinen ja runeltu.

Meidän koulumme pojat kertoivat minulle, että hän oli vielä silloin osannut puhua ja sanonut: »Älkää vaan kertoko tätä äidille, sillä äiti pelästyy.»

Mutta samana iltana poika kuoli kauheita tuskia kärsittyään.

Nyt ovat meidän luokan pojat päättäneet, etteivät enää koskaan millään lailla kiusaa eläimiä, ei niitä eläimiä, jotka ovat Korkeasaarella eikä mitään muitakaan eläimiä. Me olemme kaikki nyt luvanneet olla eläinten ystäviä.

Nyt en jouda enempää, sillä meillä on niin paljon läksyjä.

SUURIN ILO

Kukkia poimin ja iloitsin,
Hoitelin pikku veikkaa.
Auringon paisteessa riemuitsin,
Heittelin kuperkeikkaa.

Lintuset lauloi ja aallot soi,
Ilmassa ilo kaikui.
Aurinko kummulle kultia loi
Riemua metsä raikui.

Veikkoni vallaton, valkopää
Nauraen kaulaani karkaa.
Juoksemme kenttää kellertävää
Kotoisen pellon sarkaa.

Kaivonvintti jo vilkuttaa
kotimme tuvan takaa.
Veikkoni pieni väsy jo,
Olkaani vasten makaa.

Tuollapa äiti vastaamme käy,
Aurinko otsalla hohtaa.
Mun ei ilo nyt ilolta näy
Äiti kun meidät kohtaa.

JÄTTILÄINEN JA KARJANPAIMEN

Pohjois-Suomessa eli ennen muinoin jättiläinen, jota myös monet sen ajan ihmiset peikoksi sanoivat. Hän oli hyvä mies, ei tehnyt kenellekään pahaa vaan eli sovinnossa kaikkien kanssa. Usein istui hän metsättömillä harjanteilla ja katseli sieltä ihmisten kaskien sauhuja ja mökkien harjoja. Häntä suuresti hauskutti noiden pikku olentojen elämä. Ja huvikseen hän niitä katseli, niinkuin me katselemme muurahaiskekoja.

Jättiläinen oli hirmuisen voimakas. Ei hänen edessään mikään kestänyt. Hän meni, minne vaan halusi ja teki mitä tahtoi. Hän söi harvoin, mutta nukkui sitä enempi.

Kerran aamulla kun hän veti nutun päälleen, tunsu hän, että jokin kangersi niskassa. Hän raappasi niskaansa. Sinne

oli nutun vuoriin tarttunut vanha korpi-kuusi. — Kun hän oli kymmenen peninkulmaa kävellyt, tunsu hän, että kengässä oli jotain, joka painoi varvasta. Hän veti kengän pois jalastaan ja sieltä putosi lehmän kokoinen kiven möhkäle.

Mutta ei ole sellaista olentoa, jolla ei olisi kadehtijoita. Jonkun viisautta kadehditaan, jonkun voimia, jonkun rikkautta, jonkun jotain muuta hyvää. Jättiläiselläkin oli kadehtijoita. Varsinkin eräs vanha karjanpaimen kadehti häntä. Yökaudet veisteli hän teräväpäisiä seipäitä ja iski niitä pystyyn niille paikoin, joista jättiläisen piti kulkea. Hän toivoi, että ne pistäisivät jättiläiseltä jalkapohjan puhki. Mutta ne murenivat jättiläisen jalan alla niinkuin poltettu heinä ihmisen jalan alla murenee.

Kerran kun jättiläinen makasi korkean jyrkänteen juurella, nousi karjanpaimen jyrkänteelle ja vieritti isoja kiviä jättiläisen silmille. Jättiläinen heräsi, hieroi silmiänsä ja sanoi: »Mistäs nyt tomua silmiini lentää!»

Karjanpaimen puhui aina jättiläisestä ja koetti tehdä häntä naurunalaiseksi. Ihmiset kuuntelivat hänen puhettaan, mutta kukaan ei sitä mieleensä pannut.

Eräänä aamuna jättiläinen istui murkinata syömään. Hän veti puukkonsa tupesta ja tuppi putosi maahan. Karjanpaimen oli lähellä ja hän juoksi heti tuppea katsomaan. Ensin katseli hän päältäpäin, sitte meni hän sisälle ja käveli aina tupen pohjaan asti.

Mutta jättiläinen huomasi, että hänen tuppensa oli pudonnut. Hän otti sen ylös ja pani vyölleen. Sitte pisti hän puukkonsa tuppeen.

Se oli karjanpaimenen loppu. — Mutta jättiläinen eli vielä kauan aikaa, kunnes viimein kenenkään huomaamatta seudulta katosi. Ei tiedetä, lieneekö hän kuollut vai lieneekö muuttanut muihin maihin. Poissa hän vaan nyt on.

LAPSET MATKALLA

Pim, pam, pim-pam nyt tiuku soi.
Kas tässäpä hyvästi ajaa voi.
Me matkalla ollahan vieraalle maalle
Niin armahalle.

Pim-pam, pim-pam nyt tiuku soi.
Hei, hevoset laukata kilpaa voi! —
On vaunussa tilaa kaikille tässä
Näin hyllyvässä.

Pim-pam, pim-pam nyt tiuku soi.
Vaan vieraalla maallapa olla voi
Hei, herkkuja, hilloja, sokeripuita
Ja lystiä muita.

Pim-pam, pim-pam nyt tiuku soi.
Siis sielläpä hauskaa olla voi!
Jos joutuisimme jo piankin sinne,
Huh, hei, ritirinne!

ILMALAIVA

Erkillä ja Matilla oli suuria mielessä. Heidän piti tehdä ilmalaiva ja purjehtia sillä ilman läpi, niin että isä ja äiti, setä ja täti sekä kaikki muut ihmiset näkisivät ja ihmettelisivät.

He ottivat vanhan tavaralaatikon ja laittoivat siihen mukavat penkit, joilla heidän sopi istua. Sitte panivat he sinne hiekkasäkkiä painoksi ja vettä pulloon kuumuuden varalle. Tämä kävi kaikki helposti ja pojat olivat innoissaan.

Mutta pahin oli vielä jäljellä. Laatikoon piti saada sellaiset siivet, jotka sitä ilmassa kannattivat.

Pojat päättivät tehdä siivet laudasta. Heidän mielestään pitäisi niillä olla sama muoto, kuin myllyn siivillä. Ja niin he rupesivat työhön.

Tuli ilta ja pojat menivät nukkumaan.

Nukkuessaan näki Erkki unta. Hän purjehti ilmapallossa, joka keinui korkealla pilvien yläpuolella. Ja siinä ilmapallossa oli siivet aivan kuin myllyssä ja ne rakkuttivat ja ratisivat pyöriessään.

Matti myöskin näki unta. Hän ratsasti hevosella pilvien läpi ja hevosen kaviot iskivät tulta ja sieramista puhalsi sakeata savua, josta sitte uusia pilviä muodostui.

Kun pojat aamulla heräsivät, kertoivat he toisilleen unensa. Se oli merkillinen uni. Siitä oli varmaan oleva seurauksia. Ja yhä suuremmalla innolla ryhtyivät he työhön.

Ensimäiset siivet, jotka he olivat tehneet, olivat aivan liian pienet. Ruvettiin siis uusia tekemään. Aina välillä kävivät pojat kuitenkin istumassa laatikossa ja katselemassa hauskoja hiekkasäkkejä.

Jos he keksisivät ilmalaivan, tulisivat he kuuluiksi koko kylässä. Se oli hauska juttu.

Ja sitte tuotaisiin heille lahjoja ja kouran kokoisia omenoita. Jos kuningas

saisi asiasta tietää, niin lahjoittaisi hän varmaan Erkille hevosen ja Matille aasin.

Erkki ratsastaisi hevosellaan kultavuorelle ja toisi isälle tyynyn kokoisen kultamöhkäleen ja Matti matkustaisi aasilla itämaille ja hakisi sieltä jalokiviä ja hohtavia helmiä.

Sitte olisi kaikilla niin hauskaa. Äiti antaisi lapsille joka päivä omenapuuroa, muuramihilloa, marjamaitoa ja sokeroituja mesikoita.

Se olisi hauska juttu.

Mutta siivet eivät tahtoneet valmistua. Joskus tulivat ne liian kapeiksi, joskus liian leveiksi, joskus olivat ne liian pienet, joskus liian paksut.

Siinä oli myös paha pula, että minne ne sitten kiinnitetään. No, niin! Siitä pulasta päästiin sillä, että lyötiin tanko laatikon päälle poikkipuolin, siihen pantiin sitte reikä, johon siipien tanko istutettiin.

Siivet tulivat lopullisesti valmiiksi. Ne pyörivät tuulessa mainiosti. Pojat istuivat laatikossa ja odottivat, että milloinkaan se lähtee liikkeelle. Mutta ei se lähtenyt.

He koettivat hiukan töykätä sitä irti maasta, mutta se istui kuin naulattu.

Pojat nousivat pois laatikosta ja koettivat nostaa sitä paikasta toiseen. Silloin se läksi, jopa oikein hyvästi.

Pojat ihmettelivät, että mikähän siinä on, kun ei se lennä, vaikka voisi. Kyllä he ainakin sen sijassa lentäisivät tuolla puiden latvojen tasalla. Ja he arvelivat, jos se ilman hiekkasäkkiä läksisi liikkeelle. Hiekkasäkit otettiin sitte pois ja pojat menivät jälleen laatikkoon istumaan. He odottivat kunnes tuuli puhalsi oikein voimakkaasti.

Kun sitte tuulen viima saapui, ponnistivat pojat jaloillaan ja olivat jännityksessä. Siivet pyörivät, niin että kolina kuului, laatikko rusahteli ja rasahteli pari kertaa, mutta ei lähtenyt liikkeelle.

Silloin arvasivat pojat, että siinä vielä oli joku vika. Sillä jos se olisi ollut oikea keksintö, niin silloin se olisi kyllä maasta kohonnut, vaikka siinä olikin vaan tuollaiset tavalliset myllyn siivet.

Niin, joku vika siinä sentään mahtoi olla. Se oli selvä. Ja tänä päivänä pojat vielä miettivät, mikä vika siinä mahtaa olla.

OPPILAILLENI

Raikkahasti vastatkaa
Että seinät kajahtaa!
Joll' on reipas, raitis mieli,
Sill' on myöskin selvä kieli.

Suorana te seisokaa,
Päänne pystyyn nostakaa.
Nuoret ei voi, kansan vapaan,
Seista vanhuksien tapaan.

Työnne kunnoin täyttäkää!
Maailmalle näyttäkää,
Että, ken on suora, rehti,
Täällä kauimmaksi ehti.

NUORUUS

Tanssi, tanssi tyttönen,
Pyöri nuorten kanssa!
Elämäsi, vasta onpi
Aamuruskollansa.

Tanssimasta mikään vielä
Sinua ei estä;
Suutar' uudet kengät tekee
Jos ei vanhat kestä.

EKSYKSISSÄ

Perho pieni, valkosiipi

Lensi kukkasissa.

Poika pieni, valkotukka

Kulki eksyksissä.

»Perho pieni, valkosiipi,

Siipes mulle anna!»

Lausui poika. Perho vastas:

»Ei ne sua kannaa.»

»Pienin olen perhosista,

Siivet pienet mulla.

Mutta sulle oppahaksi

Voin mä heti tulla.»

Oppahaksi otti poika

Perhon metsätiellä.

Puitten takaa aukes pelto:

Koti oli siellä.

IHMEELLINEN SILTA

Aurinko paistoi ulkona lämpimästi, mehiläiset ja kärpäset surisivat kukkissa, ilma oli tyyni, hienoa auerta nousi metsien takaa.

Tuvassa oli tuoreen lämpöisleivän hajua. Äiti veti juuri leipiä uunista.

Pikku Anni juoksi tupaan. Hän pyysi äidiltä lämpöisleipää.

»Tuossa on», sanoi äiti ja viilsi kuumasta leivästä palasen. »Kun olet syönyt, niin saat mennä Mansikkaniemelle Ullamummolle lämpöisleivän viemään.»

Mitään haus Kempaa ei Anni tietänyt. Ullamummo oli hänen paras ystävänsä. Kaikista hauskimmat olivat retket hänen luokseen. Annin mielestä asui Ullamummo hirveän kaukana: ensin meni tie peltojen poikki, sitte metsän läpi, sitte

joen yli siltaa pitkin, sitte lehdon kautta — ja sen takana oli sievä mökki, jossa Ullamummo asui. Se oli niin pieni ja matala, niin matala, että melkein ulottui kädellä kattoon. Mutta Annista se oli niin soma, että siellä hän vasta oikein hyvin leikkiä osasi.

Lämpöisleipä kainalossa läksi Anni juoksemaan kotirinnettä alas. Tie oli tyhjänä, ei näkynyt vastaantulijoita. Metsänkohdalla tuntui ilma niin raukaisevalta. Anni istui tien penkereelle lepäämään ja piti leipää sylissään. Hiukan levättyään lähti hän taas matkalle.

Kaartuen nousi silta ylös maantienpinnasta. Kun Anni oli noussut siltaa pitkin joen keskikohdalle, pysähtyi hän. Silta oli murtunut rikki. Aallot vierivät vinhaa vauhtia jokea alaspäin ja aukko oli hirvittävän leveä.

Ei auttanut muu kuin lähteä takaisin kotiin. Kotona kertoi Anni äidille koko ihmeellisen tapauksen. Äiti ensin hämmästyi ja ihmetteli, mutta sitte ei oikein käsittänyt, kuinka sellainen olisi voinut

näin tyynellä ja sateettomalla ilmalla ta-
pahtua. Ehkä oli lapsi pelännyt.

Hän läksi saattamaan Annia sillan yli.

Kun he olivat joen keskellä, oli silta
aivan ehyt. Ei lastuakaan ollut poissa.

»Kuinkas Anni äitiä narrasi» kysyi äiti.

»Ei Anni narrannut», sanoi Anni ja kat-
soi suurilla silmillään äitiin, »mutta silta
oli äsken poikki. Kyllä Jumala sen tietää.»

Äiti sai kyyneleet silmiinsä eikä puhu-
nut sen enempää. Sillan toiselta puolen
palasi hän kotiin ja Anni sai mennä yksin
Ullamummon luo.

Vasta iltapuolella läksi pikku Anni pa-
luumatkalle Ullamummon luota. Iloi-
sena asteli hän tietä pitkin. Mutta kun
hän tuli sillalle, oli silta poikki samasta
paikasta kuin ennenkin. Anni kumartui
katsomaan revennyttä aukkoa. Hän näki
sillan arkkujen ulottuvan kauas mustaan
syvyyteen. Hän näki miten hirvittävän
leveä aukko oli. Hän ei päässyt siitä
ylitse.

Anni palasi Ullamummon luo ja kertoi
hänelle koko asian. Ullamummo kuun-

teli; heti kuultuaan, läksi hän saattamaan lasta kotiin.

Hän vei Annin tupaan asti ja kun hän jäi kahden kesken Annin äidin kanssa, sanoi hän: »Lapsella on arka luonto. Pidä lasta silmällä. Suojele sitä, ettei vaan joudu vaaraan!»

Pihalla istui Anni ja puheli kukkasten kanssa. Hän oli itse antanut kukkasille ja linnuille nimet oman käsityksensä mukaan. Ja nurmikko oli hänelle niin hyvä. Sitä hän silitti kädellään. Taivaalla näki hän Jumalan laivojen purjehtivan suurin valkoisin purjein. Kaikki oli niin ihmeellistä ja niin ihanaa.

Pihalla oli harmaa kivi. Se oli niin viisas ja vanha. Aivan kuin Ullamummo. Sille hän kertoi suuresta sillasta ja syvästä joesta sillan alla. Ja hän silitti kiveä kädellään. Kivi oli niin hyvä. Kivi ja kukkaset eivät voineet nähdä jokea, mutta linnut kävivät siellä ja kastelivat veteen siipiään.

Kului kesä, kului syksy ja talvi ja tuli uusi kevät. Anni oli nyt kuuden vuoden

vanha. Hän oli niin terve ja virkeä. Kaikki pitivät häntä jo aikaihmisenä.

Eräänä päivänä ennen juhannusta katosi Anni kotoa. Äiti luuli hänen menneen Ullamummon luo, mutta kun ei lasta illallakaan kotia kuulunut, läksi äiti häntä hakemaan.

Seuraavana päivänä löydettiin pikku Annin ruumis keskeltä jokea suurimman sillan arkun viereltä.

LASTEN ILOT

Pimpeli, pampeli pihan poikki
Nyt me mennään marjaan.
Sitte sieltä metsän halki
Ahon yli karjaan.

Kilkattaa jo karjan kellot
Musta lehmä ammuu.
Kohta menee taivas pilviin,
Aurinko jo sammuu.

Kuuma onpi nuttu päällä,
Täytyy mennä uimaan.
Sitte syödään evähiä
Kovan nälän tuimaan.

Väsytys jo alkaa tulla.
Älä veikko juokse!
Nyt on paras lähteä jo
Oman äidin luokse.

HALTIJAT

Ennen, vanhaan aikaan, kuuluu haltijoilla olleen asuntonsa korkean Kivimäen sisässä. Sen mäenhän kaikki tuntevat. Sieltä asunnostaan olivat hyvät haltijat tulleet ihmisasunnoille ja joskus oikein ihmisten ystäviksi. Ihmiset kun siihen aikaan niin luottivat haltijoihin, niin haltijatkin kaikella tavalla auttoivat heitä.

Mutta haltijoiden luokse Kivimäen sisään ei kukaan päässyt. Kyllähän sinne olisi se päässyt, joka olisi löytänyt ihmeellisen punaisen kukan, jonka reunat olivat kultaa, mutta sitä ei kukaan löytänyt. Moni vanha mummo oli elämänsä loppuiän sen etsimiseen pannut, mutta turhaa se oli. Ei sitä löytynyt vaikka olisi tulen ja neulan kanssa hakenut.

Kerran oli eräs pikkunen tyttö, Marjatta nimeltään, ollut Kivimäen juurella marjoja poimimassa. Hän oli kukan löytä-

nyt ja samassa oli Kivimäki avannut vaskiset ovensa. Marjatta oli astunut sisälle ja tullut komeaan saliin, jossa sata valkoista hevosta kultaisista ja hopeisista seimistä söi. Sitte oli Marjatta astunut eteenpäin ja tullut toiseen saliin, jossa haltijat pöydän ympärillä istuivat. He olivat kaikki vanhoja miehiä, joilla oli pitkät, valkoiset parrat, punaiset takit ja kultakruunut päässä.

Yksi haltijoista oli viitannut Marjattaa luoksensa ja antanut hänelle pöydältä hopeaisen kupin, jossa oli makealle maistuvaa juomaa. Mutta Marjatta oli ruvennut pelkäämään ja juossut vaskisesta ovesta ulos.

Juostessaan oli hän pudottanut sen punaisen, kultareunasen kukan, jolla oli niin ihmeellinen voima.

Heti kun Marjatta oli kotia tullut, olivat hänen vanhempansa lähteneet Kivimäen juurelle ihmeellistä kukkaa etsimään. Mutta eivät löytäneet. Eikä kukaan ole sitä senperästä löytänyt tähän päivään asti.

NUORI KALASTAJA

Kun myötätuulessa purjehdin
On lystiä kyllä retki.
Mä unhoitan kaikki murehet
Ja vastukset vastaisetki.

Ja purje paisuvi pullolleen,
Yli aaltojen venhe viiltää,
Ja taivas hehkuvi hellemmin
Sen aalloilla kullat kiiltää.

Mä ruorissa istun ja katsastan
Kun karit kaukana hohtaa;
Mä ruoria köytän kiinnempään
Kun tuuli purjeita pohtaa.

On hauska laskea myötäiseen
Kun purjeet on paisuksissa,
Kun kaukana ranta häämöittää
On satama tietävissä.

Vaan missä tarmoa tarvitaan,
Se hausempi vielä on retki.
On hausempi olla ruorissa
Kun matkall' on vastaisetki.

Kun vastahan aalto hyökähtää
Ja purren pystyhyn tempaa,
Niin ruori kysyvi käskijää,
Sen tarmoa tulisempaa.

Yli pursi keinuvi kuohujen,
Sen saumat ääniä antaa.
Vaan aallot kahtia halkeillen
Ne purtta vimmoin kantaa.

Tuo hyrsky hurjasti hyökältää
Ja ruorin raksavi lauta.
Mun purteni, purteni, kuinka käy?
Tää liekö jo meille hauta?

KOIVUN LASTUT

Eräs työmies kulki metsäistä tietä pitkän kirves olallaan. Oli iltahämärä. Kaukaa alkoi kuulua ratasten kolina ja vähän ajan kuluttua ajoi häntä vastaan nuori talonpoika kauniilla hevosella. Juuri kun hevonen tuli miehen kohdalle pelästyi se, hyppäsi pystyyn ja työnsi kärkyt tienraviin. Talonpoika putosi kärkyistä ja pyörät menivät rikki.

»Olkoon», ajatteli työmies ja aikoi mennä menojaan.

»Auttakaal!» huusi talonpoika.

Työmies riensi heti avuksi. Särkyneet kärkyt vedettiin ojasta ja hevonen sidottiin puuhun kiinni.

»Teillä on kirves», sanoi talonpoika.

»Te voitte minua auttaa, jos vaan tahdotte.»

Työmies meni hakkaamaan koivun

tienvierestä ja alkoi korjata kärryjä. Se olikin pian tehty, sillä mies oli taitava.

Kun kärry oli korjattu ja hevonen valjastettu, nousi talonpoika kärryihin.

»Te olette auttanut minua hädän hetkellä ja minä kiitän teitä! Mutta minulla ei ole rahaa teille antaa. Ottakaa noita lastuja mukaanne kotiinne vietäväksi. Se olkoon teidän palkkanne.»

Työmies katseli kun talonpoika ajoi tiehensä. Sitte kumartui hän ottamaan kirvestään, hymyili itsekseen ja pisti taskuunsa pari koivun lastua lapsilleen vietäväksi.

Kun hän tuli kotiin olivat lapset jo nukkumassa. Hän otti lastut taskustaan heittääkseen ne pois. Mutta lastut olivatkin kultaa.

Mies heitti kultalastut pirtin penkille ja juoksi metsätielle hakemaan enempi sinne jääneitä lastuja. Hän kokosi niitä sylillisen. Kun hän toi ne pirttiinsä, olivat ne vaan tavallisia koivun lastuja.

Mutta ensin tuodot lastut olivat puhtainta kultaa.

ALAKULOISELLE TOVERILLE

Tule Matti, tuiskuhun, pakkaseen
Siellä tarmoa tarvitaan!
Tule hangen pinnalle kilpailuun,
Siellä puhtisi punnitaan.

Tule Matti, ilohon ilman tään,
Siellä surusi haihtuu pois!
Tule, kiidä pinnalla kirkkaan jään.
Sepäs onnea sulle tois!

Älä Matti murjota nurkassas
Ja hautele ikävääs.
Tule mukaan, virkistä itseäs
Ja uudista elämääs!

JURKO JÄTTILÄINEN

Ennen muinoin eli Suomessa suuri jättiläinen. Hän oli niin vanha, ettei kukaan voinut laskea hänen ikäänsä. Hän asui Suomen synkimmässä korvessa, suurten järvien ja laajojen soiden takana.

Ihmiset olivat häntä harvoin nähneet. Jos kulkivatkin joskus sillä metsän perukalla luulivat he jättiläistä sammaltuneeksi vuorenselänneeksi ja astelivat rauhassa hänen ylitseen.

Ja jättiläinen heidän tuskin kulkevan huomasi. Pyyhkäsi joskus vaan suurella kädellään heidän pieniä jälkiään. Mutta ihmiset luulivat, että se oli tuuli, joka humisi vuoren kupeella.

Kerran vuodessa nousi jättiläinen syömään. Mutta silloin söi hän hyvän aterian: kolme lehmää, viisitoista lammasta

ja neljän ruishalmeen kypsyneet tähkäpää. Tämä tapahtui aina syksyllä.

Mutta seuraavana kesänä tuli hänelle kova jano ja hän joi pari, kolme järvelistä vettä, niin että järvet kuivuivat melkein lätäköiksi ja ihmiset olivat suuressa veden puutteessa.

Kerran oli talvella kova pakkanen. Jättiläisen ruumis alkoi jäätyä. Hän nousi silloin ja kokosi risuja tehdäkseen valkean. Komeita mäntyjä ja naavaisia korpikuusia taitteli hän metsästä sormiltaan, niinkuin lapset taittelevat kedolta kieloja tahi orvokkeja.

Hän sytytti tulen palamaan ja liekit leimusivat taivaalle pimeässä talviyössä.

Ihmiset katsoivat taivaalle ja sanoivat:
»Revontulet siellä palaal!»

Kerran talvella teki karhu pesänsä jättiläisen kainaloon. Karhulla oli suuri perhe. Jättiläinen makasi liikkumatta koko talven ja karhun pojat kasvoivat hyvässä turvassa.

Kevättalvella tuli metsämies ja löysi karhun pesän. Hän meni hakemaan to-

vereja, että saisi karhun ammutuksi. Mutta kun he tulivat paikalle, eivät he enää löytäneetkään mitään. Jättiläinen oli liikahuttanut käsivarttaan ja peittänyt jäljet.

Jättiläinen tuli vanhaksi. Hänen partansa muuttui harmaaksi ja tukka tunkautui syvälle maan sisään.

Kun tuli syksy, ei hän jaksanutkaan enää nousta syömään. Kun tuli kesä, ei hänellä enää ollutkaan jano.

Kun tuli talvi, jäätyi hän suureksi kalliomöhkäleeksi, josta ei ollut enää kellenkään iloa.

Sellainen oli satu Jurko jättiläisestä Suomen salolla.

KESÄN IHANUUS

Vadelmia, vaapukoita
Meheviä, mainioita
Kalle, Katri, Tiina, Toimi
Pensaikosta kilvan poimi.
Sirkka lauloi nurmikolla,
Halli haukkui kartanolla;
Pikku linnut liitäissänsä
Virittivät virsiänsä.
Viljaa kasvoi kodin pellot,
Haassa helkkyi karjan kellot.
Leppoisata ilma lauha,
Yli seudun Herran rauha.

VIISASTELEVA POIKA

Oli kerran tuohesta mökki. Mökissä asui ukko. Ukolla oli akka. Akalla oli poika.

Poika oli viisastelija. —

Pojalla oli harmaat kintaat. Poika meni mökistä pihalle kintaat kädessä. Kuu paistoi taivaalla. Poika katseli kuuta, huusi: heil ja heitti kintaansa ilmaan.

Kintaat lensivät puuhun. Poika etsi ja etsi, mutta ei löytänyt.

Tuli yö. Tuli päivä. Poika kiipesi puuhun katsomaan kintaita, mutta ei löytänyt mitään.

Ukko tuli tuvasta ulos.

»Mitä etsit?» kysyi hän.

»Kahta harmaata!» vastasi poika.

»Tuolla ovat!» sanoi ukko ja viittasi puuhun.

Poika katsoi. Siellä istui kaksi varista.

Poika meni tupaan. Pöydällä oli puukko. Poika otti sen ja meni rantaan. Järvellä ui sorsa. Poika katsoi sitä. Se oli kaunis. Poika huusi: heil ja heitti puukon järveen.

Akka tuli rantaan.

»Mitä järvestä etsit?» huusi hän pojalle.

»Kiiltävätä, kuultavata!» vastasi poika.

»Tuolla on!» sanoi akka ja näytti uisken-televata särkeä. — —

Pojan tuli kerran nälkä.

»Leikkaa leipää!» sanoi ukko.

»Eihän mulla ole särkeä!» sanoi poika.

»Mitä hulluttelet!» torui ukko. — —

Talvella tuli pakkanen. Pojan käsiä paleli.

»Ota kintaat käteesi!» sanoi akka.

»Enhän minä variksia kiinni saa!» sanoi nauraen poika.

Akka kutsui ukon tupaan.

»Poika on sekaisin», sanoi hän.

»Kyllä minä sen tiedän», sanoi ukko.

»Miksi et ole mulle sanonut!» huusi akka.

»Onhan aikaa vieläkin», sanoi ukko.

Akka suuttui. Ukko suuttui kanssa.
Akka tuuppasi ukkoa. Ukko tuuppasi
akkaa. Tuohesta tehty tupa hajosi.

Ja siihen se satu loppui.

VILLE VALKONEN

Mä olen Ville Valkonen
Ja tulen hiihtämästä.
Mä olen kymmenvuotinen
Kotoisin Mäntsälästä.

Mä olen Ville Valkonen
Ja olen koululainen.
On lupa-aika hupainen —
Myös lukuaika vainen.

Mä olen Ville Valkonen,
On mulla turkki yllä.
Mä kanssa koulupoikien
Jo kilpaa hiihdän kyllä.

Mä olen Ville Valkonen.
Niin, kerran, kukatiesi
Voi kuluttua vuosien
Minusta kasvaa miesi.

METSÄLAMMEN SALAISUUS

Ilma oli tyyni. Hiljaisuus vallitsi luonnossa. Valoisa oli kesäyö. Mutta lehtojen siimeksessä liikkui luonnon hengetäret ja hongikon hiljaisessa puolihämärässä, vanhojen sammaltuneiden kantojen päissä, istuivat haltijat jutellen äänellä, jota ei ihmiskorva kuule.

Nuori poika kulki tietä pitkin, joka vei nummien yli ja hongikon poikki pienelle, salatulle metsälammelle. Sinne tultuaan istahti poika kallion kivelle katselemaan pehmoista usvaa, joka nousi rannan ruohikosta.

Kuta kauemmin poika usvaa katseli, sitä selvemmin huomasi hän, että usvan keskellä liikkui eläviä olentoja. Hän näki, miten ne viittoivat käsillään, huitoivat hunnuillaan ja kutsuivat poikaa luok-

sensa. Mutta poika epäili heitä. Siksi ei hän heitä lähestynyt.

Yhä tiheämmäksi kävi usva. Se saapui jo rannan kiville ja tunkeutui läheiseen lehtoonkin. Mutta poika näki, miten usvan keskellä keijuili kaunis impi valkosiin huntuihin verhottuna. Hänen kultaiset kutrinsa liehuivat ilmassa ja silmissä näkyi outo välke.

Rannan ruohikossa impi väikkyi, viittoi kädellään ja huusi pojalle: »Tule, pelasta minut! Olen tehnyt pahaa. Olen kirouksen alainen. Tule, pelasta minut! Olen onnetoin!»

Mutta poika ei mennyt, sillä hän pelkäsi vedenneitoja.

»Tule! Koske kädelläsi suortuviini, niin olen pelastettu! Kosketa minua, niin olen vapaa!»

Mutta poika ei mennyt, sillä hän ei uskonut vedenneitoihin.

»Sadan vuoden kuluttua saan aina nousta näkyviin aalloista», puheli vedenneito. »Jollei kukaan minua pelasta, saan palata takaisin vankilaani metsälammen alla.»

»Kuinka kauan rangaistuksesi kestää?»
kysyi poika.

»Se voi kestää kauan, sillä se on kummallinen.»

»Kerro», sanoi poika.

»Kun aina sadan vuoden perästä saan kohota aalloista, voipi joku nuori poika koskettamalla minua, pelastaa minut kirouksesta. Mutta kerran on tuleva minulle kuitenkin varmasti vapahdus. Tähän rannalle on tuulen tuomista siemenistä kasvava komea hongikko. Siihen hongikkoon tulee mies, hakkaa sen alas ja rakentaa hongista uuden tuvan. Tässä tuvassa syntyy poika. Se poika varttuu mieheksi ja rakentaa veneen. Kesäyönä menee hän sillä veneellä soutelemaan tälle lammelle. Hän pelastaa minut. Silloin on rangaistukseni aika lopussa. Silloin tulee minulle vapaus . . .»

Ihmetellen kuunteli nuori poika rannalla tätä kertomusta ja katseli usvan keskellä keijuilevaa imepä. Ja kertomus jatkui ja jatkui, mutta ääni hiljeni niin, että ei sanoja voinut enää eroittaa.

Usva siirtyi kauemmaksi, immen kuva
hälveni näkyvistä. Metsälammen pinta
kirkastui ja pilvien kuvat alkoivat siinä
välkähdellä. Luonnon yli liiteli kesäisen
aamun lempeä hengetär.

Yön unelmat olivat poissa.

NAAPURIN LASTEN JUHLAT

Juhla on meillä;
Eip' ole teillä!
On keitoksia
Ja makeisia,
On leivoksia
Ja sokeria.
On rinkilöitä
Niin mainioita,
On jälkiruokia
Ihanoita!

On meillä jauhoja,
Taikinata,
Ja ryytimaustinta
Hienoimpata,
On pippuria
Ja neilikkata.
On leivinpöytänä
Suuri lauta

Ja jauholaarina
Hiekkahauta.
On varastoinamme
Kuusten juuret,
Ja siellä puodit
On somat suuret.
Ei puutu vettä,
Ei ryyninjyvää,
On kaikki halpaa
Ja kaikki hyvää.

AARTEEN KAIVAJAT

Hannu ja Kalle olivat hyvät ystävät. Heidän kotinsa olivat vierekkäin ja yhdessä he aina kulkivat kouluun. Yhdessä he myöskin vapaahetkinä leikkivät ja yhdessä talvi-iltoina lukivat satuja.

Kevätpuoleen he hyvin hartaasti odottivat koulun loppumista, sillä heillä oli suuria tuumia mielessä. He aikoivat kesäluvalla hakea maasta aarretta.

Ja kun kesä vihdoin tuli, silloin Hannu ja Kalle virkeällä mielellä kävivät työhön käsiksi. He tarkastelivat seudun kodin lähistöllä, merkitsivät jokaisen omituisen kuopan maanpinnassa ja panivat mieleensä jokaisen omituisen kallion kolon. Sitte he kuokka ja lapio olallaan ja pitkä, ohut rautatanko kädessään joka aamu lähtivät työhön aarretta etsimään.

Mutta kesä kului, eivätkä pojat löytä-

neet mitään. Into rupesi laimenemaan ja unelmat hälvenemään. Yksi viikko oli jälellä lupa-aikaa. Turha oli enää mennä aarten hakuun. Ei sieltä kuitenkaan mitään tulisi.

Kesäpäivä oli kuuma. Hannu ja Kalle läksivät uimaan. Järven pinta oli aivan tyyni, hiekka kimalteli rannalla.

Pojat makasivat hiekassa ja hakivat timantteja. Kauniita olivat pikku kivet, mutta timantteja eivät ne olleet. Ja taas juoksivat pojat veteen. Hannu ui etäälle, mutta Kalle pysytteli lähempänä rantaa. Kun hän siinä kirkkaan hiekkapohjan yli uiskenteli, näki hän pohjassa jotain, joka hohti hopealle. Hän huusi Hannua luoksensa.

Hannu sukelsi pohjaan ja koetti nostaa esinettä pohjasta, mutta se oli lujassa. Hän koetti uudelleen ja yhä uudelleen. Vihdoin hän nousi pinnalle, kainalossaan suuri kiven möhkäle.

Kun kivi tuli kuivalle maalle niin huomasivat pojat, että se oli suuri pallo toisiinsa kiinni tarttuneita vanhoja rahoja.

Pojat kantoivat kiven kotiin. Siellä murrettiin kivi rikki. Silloin huomattiin, että se oli suuri aarre. Se sisälsi ison määrän rahaa vanhalta roomalaiselta ajalta. Siinä oli arvokkaita, harvinaisia rahoja, jotka olivat verrattain hyvin säilyneet.

Hannu ja Kalle saivat löydöstään palkinnoksi tuhannen markkaa, joka ei olekaan pikku summa kahdelle koulupojalle.

Tämä satu on tositapaus.

PIAN

Nyt on meillä elokuu,
Pian alkaa koulu.
Pian syksy pimenee,
Sitte tulee joulukuu.

Nyt on meillä tammikuu,
Pian loppuu lupa.
Pian päivä valkenee
Tulee kevät hupaa.

Nyt on meillä kesäkuu,
Pian päivä paistaa.
Pian pienet herkkusuut
Marjojakin maistaa.

KOTIMIES

Kaukana Suomen sydänmaalla, siellä minne vaan kaitaset jalkapolut ohjaavat, oli pikkunen mökki. Tuuhea kuusimetsä seisoi mökin vieressä sitä pohjatuulilta varjelemassa, mutta etelän puolella oli aukeata lammikon rantaan asti. Peltoa oli vähän ja sekin kivikkoa. Laidunta oli laajalta, mutta mökin ainoa lehmä, Omenankukka, kierteli parhaastaan vaan mehevillä lammen rannikoilla.

Oli kesäinen aamu. Ilma oli kuultavan kirkas. Luonnossa oli hiljaisuus. Ei liikahtanut tuuli.

Pikku Johanna istui pirtin kynnyksellä ja katseli pääskysiä, jotka lentelivät lammen pinnalla kuvaansa katselemassa. Joskus ne suikkasivat siivillään niin lähelle työntä vettä, että aaltoja syntyi.

Joskus ne kohosivat korkealle taivaalle ja ylistivät ääneen kaunista luontoa ja Jumalan kirkasta päivää.

Pikku Johanna oli kotimiehenä. Isä oli työssä ja äiti oli Samulin kanssa mennyt taloon kahvia hakemaan. Taloon oli pitkä matka: ensin metsän läpi, sitte niityn poikki, sitte mäen yli, sitte suon vierustaa, sitte peltojen poikki — ja siinä oli talo järven rannalla. Johanna muisti hyvin koko tien, muisti kivetkin tien varrella ja kaikki hyvät mustikkamaat. Ja sen talon Johanna muisti: korkean kaironvintin ja punaisen kartanon — ja sen suuren järven siinä vieressä. Johanna oli monta kertaa ollut isän ja äidin kanssa siellä — jo silloin, kun ei Samulia vielä ollut. Nyt oli Samuli äidin mukana ja hän oli kotimiehenä.

Johanna oli jo kuuden vuoden vanha.

Kas, noita pääskysiä. Nyt ne kissaa härnäävät! Kissa kellii pihamaalla ja pääskyset kieppuvat ilmassa aivan lähellä ja huutavat: jo viep! jo viep!

Missähän asti äiti nyt lienee? Jokohan on mäen päällä? Onkohan Samuli yhä äidin sylissä?

»Kiss, kiss, kiss! Tuli tänne, tuli tänne, kiss, kiss, kiss!»

Johanna juoksee kissan luo ja heittäytyy nurmelle sen viereen.

»Kissi, kissi, kissi!»

Kissa puskee häntä kylkeen ja otsaan. Johanna ottaa sitä jalasta. Kissa sylkää ja lähtee laukkaamaan.

Missähän äiti nyt lie? Jokohan on suon reunassa? Onkohan Samulilla lysti?

Johanna juoksee rantaan. Siellä hauki posahtaa ruohikossa pelosta. Toisella puolen lampea kilahtelee Omenankukan kello.

»Omenankukka, minkä näköinen se lienee. Isä on sen nähnyt. Se oli isompi kuin mesikan kukka, sanoi isä. Omenankukka, omenankukka — kunpa joskus saisin nähdä omenankukan!»

Johanna kahlaa syvälle veteen. Ranta on liejukkoa. Äiti on kieltänyt kahlaamasta. »Vielä hukut», on äiti sanonut.

Mitä jos hukkuisi? Äiti silloin itkisi ja isä. Ja mitä sanoisi Jumala? Jumala varmaan kieltäisi.

Ei Johanna tahdo tehdä Jumalata vastaan. Kotona on nyt Jumala ja Johanna yksin. Jumala kyllä suojelee.

Äitiäkin Jumala suojelee — ja isää ja Samulia.

Jokohan äiti on talossa? Saakohan Samuli sokeria emännältä?

Johanna juoksee ylös rannasta; kissa siellä nyt tuvan portaalla venyttelee. Pääskynen sirkuttaa räystäällä: »minä pesin hansikkaat, panin saunan lasille kuivaan, sieltä vietiin, varastettiin, itse Kiesus herra tietää!»

Laulun, pääskysten laulun on äiti Johannalle opettanut. Ja Johanna kuulee, että ne niin laulavat.

Miksi ne panivat hansikkaansa saunan lasille?

Tuossa mehiläinen keltakukissa pöri-see. Kukat taivuttavat päitään sen painon alla. Prr, prr!

Aurinko paahtaa niin mahdottomasti.

Johanna menee saunan kynnykselle, jossa on varjoa.

Jos äiti kohta tulisi! Jokohan äiti on puhunut emännän kanssa?

Johanna tekee heinästä itselleen sormuksen — äidilläkin on sormus. Hän tekee kaksi sormusta, kolme sormusta ja kaikki sormet täyteen sormuksia. Sitte hän rikkoo ne kaikki.

Jos olisi rikas ja saisi monta sormusta! Silloin Johanna antaisi Samulillekin yhden — tai kaksi.

Johanna alkaa hyppiä ilosta. Kolmekin voisi hän Samulille antaa.

Ja sitte hän rakentaisi äidille ja isälle uuden talon ja kirkkorattaat ja hevosen.

Johannata janottaa. Hän juoksee lähteelle juomaan. Kissa juoksee jälestä.

»Kissi, kissi, kissi! Tuossa on, juo nyt!»

Kissa pistää turpansa veteen ja päristää, siristää kypäliään ja karkaa puuhun.

Johanna taputtaa puun runkoa ja hä-

ristää kissaa. Sitte lähtee hän juoksemaan tupaa kohti.

Johannata väsyttää. Kunhan äiti tulisi!

Hän menee tupaan. Tupa on kuuma. Orrella on lehtikerppuja kuivamassa ja niistä levenee tupaan voimakas kevät-metsän tuoksu.

Johanna katselee ulos ikkunasta. Hän rummuttaa lasiin ja hyräilee hiljaa. Hänen on äitiä ikävä. Kyyneleet pyrkivät silmiin.

Hän juoksee sänkyyn ja painautuu heinätyynyn sisään. Hänen on niin lämmin ja ikävä. Hän vaipuu uneen.

Kissa hiipii avonaisesta ovesta sisälle, katselee ympärilleen, hyppää pöydälle, kävelee penkkiä pitkin, menee sänkyyn, nuuskii Johannata — ja paneutuu nukkumaan Johannan viereen.

Tuvassa on hiljaista. Seinällä vaan vanha kello raksuttaa.

Ulkona paistaa päivä, kärpäset surisevat ja pääskysel raukeina virsiään visertelevät.

Lammin rannalta kilahtelee Omenan-
kukan vaskinen kello ja rannan ruohi-
kossa kalat joskus posahtelevat.

Kuusikko seisoo vakavana taustalla
ja metsämökissä on ihanan kesäisen päi-
vän raukaiseva rauha.

EVA KIIKUSSA

Hei, kiikkuni, hei,
Ei pelkoa, ei!
Mä lintujen lailla
Käyn ilmojen mailla.
Ei pelkoa, ei,
Hei kiikkuni, heil

Hei, kiikkuni, hei,
Ei pelkoa, ei!
Mä hauskasti heijaan,
Jo latvoihin leijaan.
Ei pelkoa, ei,
Hei kiikkuni, heil

KEVÄÄLLÄ

Ilmassa on keväinen tunnelma. Se on raitista, mutta samassa raukaisevaa. Aurinko häikäisee valollaan pimeyteen tottuneita ja hyväilee lämmöllään pakkaista kärsineitä.

Kevään hengetär liittää hymyhuulin pohjolan perille. Se tietää varmasti, miten häntä kaihoten kaivataan, avosylin odotetaan. Se tuntee pohjolan kukkulat ja kummut, järvet ja virrat, se tuntee pohjolan asukasten mielet. Ja siksi se liittää hymyhuulin pohjolan perille.

Ilmassa on keväinen tunnelma. Tuuli hyväilee poskea, metsä tuoksahtaa mulhalle ja pihkalle. Siellä ja täällä näkyy vähäisiä lumen jätteitä mustina ja likaisina mäkien pohjoisilla rinteillä. Ruskeasta kuloheinästä kohoaa sinivuokkoja ja keltakukkasia. Tuntuu kuin olisivat ne he-

ränneet liian aikaisin. Eihän vaan viene niitä pohjolan kevään yöhalla.

Tuolla jo visertää lintu puussa, visertää taas ja odottaa vastausta. Turhaan. Ääni kajahtaa kirkkaana lehdettömien puiden seassa, mutta vastausta ei vielä kuulu. Liekö vastaaja eksynyt kutsujasta?

Puro lirisee rinnettä alas, vieden mukanaan irtonaista roskaa, jota ei sen varilla ole tarvittu. Puunpalaset, lastut, lehdet ja korret hyppivät iloisina veden muassa mättäältä mättäälle, kiveltä kivelle. »Onhan kevät», miettivät ne, »totta meitäkin jossain tarvitaan», — ja tulevaisuuden toivoa laulaa keväisen puron viehättävä soitto. Ilmassa on keväimen tunnelma. Se kutsuu talven kahleista jäykistyneet ihmiset ulos raittiiseen ilmaan. Ruumis nuortuu, mieli kevenee, surut poistuvat. Terveys saapi voimaa jänteriinsä, ilmaa keuhkoihin, — hän ei tiedä minne voikaan mahtua tämä voima, jota koko olento uhkuu. Sairauskin näkee taas toivon tähden. Hänellekin tuopi

luonnon herääminen uudistuksen tunteen. Hänessä paisuu toivo, niinkuin paisuu metsän reunassa seisovan koivun oksilla uusi lehti-silmukka.

Tietä pitkin astelee pienoinen poika. Hän on kalpea ja laiha. Pukunsa on repaleinen ja likainen. Mutta iloisin kasvoin kulkee hän edelleen. Kevään tunne ihasuttaa häntä. Hän kuulee puron lorinan ja lintujen laulun, hän näkee uhkuvat lehtisilmut ja aukenevat sinivuokot. Hän tuntee lempeän tuulen hyväilevän poskeansa ja auringon lämmittävän kohmetuneita käsiänsä. Hän hypähtelee ilosta kulkiessaan yksinäistä metsäpolkua.

Metsäpolku johtaa laajalle maantielle, joka on leveä ja tasainen, kuiva ja aukea. Aurinko paahtaa siinä vielä kuumemasti ja iloiset purot lirisevät sen molemmilla puolin. Poikanen pyörähtelee ilosta maantiellä ja juoksee laulellen puroilta puroille. Hän ei ole koskaan ennen ollut näin iloinen. Luonnon keväinen tunnelma on temmannut hänet mukaansa.

Vähän matkan päässä mäen rinteellä

tekee maantie mutkan. Poikanen juoksee sinne, nähdäkseen kauemmas tunte mattomalla tiellä. Tuuhean koivikon läpi jatkuu siellä maantie ruskeana juovana. Koivuissa on suuria lehti-silmuja, muuttamat alkavat jo näyttää »hiirenkorvaa». Ilmassa on raitis tuoksu.

Etäällä kajahtaa iloinen nauru. Joukko koulupoikia palajaa koulusta. Heillä on kirjat ja taulut kainalossa. He rientävät kukin kotiansa leikkiä laskien.

»Kas, tuolla on kerjäläis-poika!» huutaa ratsutilallisen Aappo.

»Heittäkäämme hänet ojaan ja uitta-kaamme tukkina!»

Ja hän lähtee juoksemaan pannakseen aikomuksensa toimeen.

»Aappo, Aappo!» huutaa hänelle maalarin Ville, »täällä on niin hyviä kiviä. Heittäkäämme häntä niillä, niin saamme nähdä mihin hänen repaleet saappaansa kelpaavat!»

Ville rupeaa kokoamaan kiviä hatuunsa ja Aappo pysähtyy juoksussaan.

»Ei, mutta viedään hänet meidän pel-

lolleme variksen pelätiksi», ehdottaa vallesmannin Teutori, »vanha variksen pelätin on jo kaatumaisillaan!»

Ja kaikki pojat räjähtävät nauramaan. »Variksen pelätiksi! Variksen pelätiksi!» huutavat he ja taputtavat käsiään. Rinnauksin nyt kaikki lähtevät marssimaan uhattua pikku poikaa kohti.

»Olkaa varoillanne pojat! Hän voipi purra teitä», varoittaa Teutori, ja pojat puristavat kätensä nyrkkiin ja näyttävät uhkaavilta.

Kun poikaparvi saapuu lähemmä, syrjäytyy Matti tiepuoleen ja katselee puroa. Puro juoksee siinä suuren kiven kupeella valkoisessa sannassa ja muodostaa soman pienen pyörteen, jonka keskellä joukko kiviä lehtiä pyörii piiritanssissa. Koivussa, puron vieressä, visertää lintunen ja kaukaa metsästä kuuluu lehmän kello. Aurinko paistaa lämpimästi, ilma on niin kirkas.

»Mikäs kerjäläispenikka siinä istuu?» huutaa Teutori Matille.

»Matti minun on nimeni», sanoo Matti, katsellen puroa.

»Pois tieltä! Puro on meidän!» huutaa Teutori.

Matti nousee ojanvarrelta ja lähtee hiljaa ja äänettömänä astumaan edelleen.

»Kas, sellaista pelkurial!» huutaa Teutori, potkaisten tieltä pieniä kiviä hänen jälkeensä. »Tulkaa tänne pojat, katselkaamme puroa!»

Pojat tulevat hänen ympärilleen. He katselevat puroa, — mutta ovat aivan ääneti. Iloinen mieli on poissa. Heillä ei ole mitään toisilleen sanottavaa.

He nousevat puron varrelta maantielle ja katselevat jällelleen. Kaukana, lähellä tien mutkaa astuu pieni Matti, yksin ja väsyneesti. Hänen pieni ja laiha vartalonsa näyttää tuolla etäällä vielä pienemältä.

»Meidän olisi pitänyt antaa hänen pitää tuo puro. Hän oli vielä niin pieni», sanoo ratsutilallisen Aappo.

»Niin olisi pitänyt», sanovat toiset, ja heidän poskilleen nousee häpeän puna.

He astelevat kotiinsa noloina ja nyreällä mielellä.

Ilmassa on keväinen tunnelma. Purot
hyppelevät iloisina mättäältä mättäälle
ja sinivuokot aukovat kukkiensa päivän-
paisteisilla rinteillä.

ELOKUULLA

Perhoset ilmassa liehuen liikkuu,
Lintuset oksilla keinuen kiikkuu,
Orava metsässä einettä syö,
Kukkaset tuulella tunteja lyö.

Pilvien hiutale taivaalla häilyy,
Lammen pinnalla peilissä päilyy,
Sorsien laulelut salmella soi, —
Tuulonen tuttuja viestejä toi.

Ehtoo jo saapuvi, joutuvi ilta,
Taivaalla kaartuvi tähtien silta.
Taukovi leikki ja taukovi työ,
Kulkevi hiljaa kuutamo yö.

MUMMOLAAN

Juokse, juokse joutuisaan,
Kohta tullaan mummolaan.
Siell' on hauska, hyvä olla,
Leikit monet kartanolla.
Mummo antaa sokeria
Sekä muita namusia.
Mutta kaiken lystin yli
Hauskin ompi mummon syli.

KOKOUS

(Yksinäytöksinen leikki)

N ä y t t ä m ö: Yksinkertainen kokoushuone koulussa. Seinillä on maantieteellisiä ja luonnontieteellisiä kuvia. Keskellä lattiata on pöytä. Pöydällä on lamppu, vesikarahviini ja laseja. Pöydän ympärillä tuoleja.

Näyttämö jonkun aikaa tyhjänä.

Sisälle tulee Maija, laittelee tukkaansa, katselee tauluja seinillä ja hyräilee itsekseen: »Oi lumi tuiskuile, tee hauta minulle, tää sydän polttava jo etsii lepoa.» Menee pöydän ääreen, kaataa vettä lasiin ja juo.

ELLI: (astuu sisälle) Hui millainen koiran ilma! Ei voi silmiänsä pitää auki.

MAIJA: Ikävää! Kyllä siellä on sellainen siivo, että oikein kauhistuttaa.

ELLI: Vahtimestari oli niin vihainen, kun me tulimme. Hän sanoi, että me aina pidämme täällä pahaa siivoa.

MAIJA: Mitäs vielä. Kyllähän nuo pienet roskat pian saapi pois lakaistuksi.

ELLI: Voi, voi! Missä ne tytöt viipyvät! Ja viiden aikaan piti olla.

MAIJA: Ne eivät koskaan tule ajoissa. Minkä runon sinä aiot lausua?

ELLI: En minä vielä tiedä — ylipäänsä: minä en osaa lausua.

MAIJA: Oleppas olevinasi!

ELLI: Enkä ole. Ihan totta! Minä en tahtoisi esiintyä.

MAIJA: Siiri ja Aili soittavat alku-soiton ja Viljo pitää puheen. Kaikki ovat neljännen luokkalaisia. Kyllä meidänkin luokalta täytyy jonkun esiintyä. Lausu sinä pois vaan!

ELLI: Niinkö tykkäät. Ehkäpä. Jos lausuisin »Pieni mierolainen». Tai mitä sanot »Varpusesta?»

(Viljo ja Kaarlo tulevat, tervehtivät tyttöjä.)

VILJO: Näinkö vähän täällä vasta on? Opettaja on jo eteisessä.

OPETTAJA: (Astuu huoneeseen.) Päivää! Pieni kokous. Missä kaikki viipyvät? (Tervehtii kaikkia.)

MAIJA: Tytöt ovat varmaankin taas unohtaneet.

OPETTAJA: Eikö muita poikia kuulu juh latoimikuntaan?

VILJO: Kyllä Erkki kuuluu, mutta hän on kipeänä. Hänellä on »punainen koira».

OPETTAJA: Oletteko sitte miettineet, minkä kappaleen ottaisimme?

MAIJA: Kyllä me olemme miettineet, mutta emme me löydä sopivampaa kuin »Kuu kirkas».

ELLI: Opettaja, Opettaja! Se on niin vanha. Ei sitä, ei sitä!

KAARLO: Jos saataisi joku kappale, jossa olisi voimistelunäytös.

ELLI: Tahi tanssi —

VILJO: Tahi luistinrata —

MAIJA: Ei, ei! Sellainen, jossa olisi peikkoja ja noitia ja povariakkoja ja kuninkaantytär ja köyhiä lapsia ja, ja, ja —

ELLI: Ei, Ei, Ei! Ei sellaista! Ei sellaista! Se on niin vanhaa. Mutta jos olisi paritanssia ja sitte tulisi opettaja torumaan — — ja sitte kaikki lapset pyör-

tyisivät — ja sitte tulisi lääkäri ja sairaanhoitajia ja poliiseja ja sellaista hauskaa — —

OPETTAJA: No, no, tyyntykää nyt vähän. Mistä semmoinen kappale saataisiin?

ELLI: Pyydetään maantieteen opettajata kirjoittamaan. Minä kyllä neuvon opettajaa, mistä tulee hauskaa. Emmekö saa, opettaja, emmekö saa?

(Lilli tulee sisään punaisena ja hengästyneenä).

OPETTAJA: Ohhoh! Missäs Lilli on viipynyt? Kello on jo puoli 6.

LILLI: Anteeksi, opettaja! Minä löysin kirkkokuistosta lompakon, jossa oli paljon rahaa. Vein sen ensin kotiin — mutta sitte tuli äiti mukaan ja veimme sen poliisikamariin.

(Kaikki ryntäävät hänen ympärilleen).

ELLI: Mistä löysit, mistä?

OPETTAJA: Oliko siinä paljon rahaa?

VILJO: Oliko setelejä?

LILLI: Äiti sanoi, että siinä oli yli tuhannen markkaa!

ELLI: Voi taivas! Tuhannen markkaa. Voi taivas!

VILJO: Minkä näköinen se lompakko oli?

ELLI: Kenen se oli? Kenen se oli?

LILLI: En minä tiedä.

OPETTAJA: Mutta meidänhän piti nyt keskustella siitä näytelmäkappaleesta. Otetaan se ensin.

MAIJA: Niin, mikä kappale nyt otetaan?

ELLI: Sama se. Mutta pitäisi mennä poliisikamariin kysymään, kenen se lompakko oli.

OPETTAJA: Ehkä me sitte otamme sen »Kuu kirkas», kun ei nyt ehkä muutaakaan saada.

ELLI: Jos sille lompakolle ei löydy omistajata, niin saako Lilli sen silloin. Saako Lilli sen. Saako, opettaja?

OPETTAJA: Kyllä sille omistaja löytyy.

ELLI: Mutta jos ei löydy. Saako Lilli sen silloin?

OPETTAJA: Ehkä.

ELLI: Voi taivas! kuinka rikas sinusta tulee. — Mutta, opettaja! Lillistä voisi

tehdä näytelmäkappaleen. Aivan sievän näytelmäkappaleen. Panisi niin, että koulussa oli kokous ja siellä odotettiin Lilliä ja sitte Lilli tuli ja hän oli matkalla löytänyt lompakon ja sitte ei lompakolle löytynyt omistajaa ja sitte Lilli sai rahat ja sitte hänestä tuli rikas ja hän osti oman talon ja vaunut ja hevoset ja kaikki toverit sai ajella hänen hevosillaan ja opettajatkin pääsivät aina ajelemaan ja sitte viimein tuli Lillistä vanha rouva, joka testamenttasi suuren omaisuutensa meidän koulumme alaluokkien konventille — — —

VAHTIMESTARI (tulee sisälle ja kumartaa.) Opettajaa pyydetään telefooniin.

OPETTAJA (nousee). Odottakaa hetkiä. (Menee vahtimestarin edellä huoneesta.)

(Vähän aikaa äänettömyyttä. Kaarlo nousee ja menee pöydän luo juomaan vettä.)

VILJO: Kaada minullekin.

KAARLO: (tarjoaa) Ole hyvä!

VILJO: (juo) Kiitoksia!

KAARLO: Tahtooko joku toinen?

ELLI: Juo itse vaan? Ei meitä janota.

KAARLO: (juo, kumartaa sitte tytöille)
Kiitoksia!

ELLI: Ei kestä (nauraa).

KAARLO: (menee Lillin eteen.) **Kuules,**
 mitä sinä teet niin paljolla rahalla?

LILLI: Panen pankkiin.

KAARLO: Pankkiinko?

ELLI: Voi kuinka tyhmästi! Pankkiin!
 Jos minä olisin niin rikas niin minä — —

MAIJA: Voi, voi! Nyt ei meidän kokouksesta tullut mitään. Kymmenen minuutin perästä täytyy minun lähteä soittotunnille.

ELLI: Voi taivas! Joutuun miettimään. Mitä me sitte näyttelemme. Se pitäisi olla jotain oikein uutta, oikein »fik-sual»

KAARLO: Sinä olet aina niine »fik-suinesil» Mutta mistäpä niitä ottaa. Niitä ei kasva puussa.

ELLI: Jos kysyttäisiin yläluokkalaisilta. He ovat aina niin eteviä. Kyllä luulen, että he voivat — —

OPETTAJA: (tulee). Viivysin vähäsen sillä soitin samassa maantieteen opetta-

jalle. Hän sanoi ensin, ettei hänellä ole aikaa. Mutta kun oikein pyytämällä pyysin, niin lupasi hän meille kirjoittaa ensi lauantaiksi pienen keskustelun Lillin löydöstä. Mutta aivan pienen ainoastaan, sanoi hän.

MAIJA: Kuinka hauskaa!

TOISET: Kuinka hauskaa!

MAIJA: Mutta tämä on suuri salaisuus, jota eivät muut saa tietää, kun konventin toimikunta. Ei kukaan saa kertoa sitä koulussa!

ELLI: En minä ainakaan.

MAIJA: Luvatkaa oikein varmasti kaikki, että ette kerro.

OPETTAJA: Kokoonnumme siis ensi lauantaina kello 5 illalla uudelleen. Kaikkien tulee silloin olla mukana.

MAIJA: Hyvä opettaja! Sanokaa vielä kaikille, ettei kukaan saa kertoa tätä salaisuutta koulussa.

KAARLO: Elli ei malta olla kertomatta. Hän on aina semmoinen lörpöttelijä.

ELLI: Itse olet lörpöttelijä! Hyi sinua! Hyi! Hyi! Häpeä!

OPETTAJA: (katselee vakavasti Elliä.)
Elli, Elli! Kuinka sinä käyttäydyt.
Kuinka sinä puhut.

ELLI: Niin kun pojat aina kiusaa . . .
(rupeaa itkemään, kaikki ovat hämillään.)

OPETTAJA: Kokous on loppunut.
Siis lähdemme kotiin. Ja hausempi on
jos ette kerro asiata tovereille.

LILLI: En minä vaan kerro.

MAIJA: Enkä minä . . .

ELLI: (itkien). Enkä minä . . .

(Menevät.)

VAHTIMESTARI: (tulee sisälle.) Taas
ovat lianneet lattian märillä ja hiekkai-
silla jaloillaan. (Pyyhkii pöydän ja tuolit.
Sammuttaa lampun ja lähtee pois.)

JOULUPÄIVÄNÄ

On talvi. Lunta on valkeanaan
Ja pakkanen nurkassa paukkuu.
On tonttuja metsä tulvillaan,
Niitä harmaja Halli haukkuu.

On tontuilla hauska kun joulu on
Ja puuro padassa kiehuu.
Ken silloin olisi onneton,
Kun ilojen lippu liehuu.

Käy kumara ukko kuunnellen
Nyt kaikkien lasten kanssa,
Niin harva näkevi hauskan sen,
Se vaikka on seurassansa.

On metsä tonttuja tulvillaan,
Ne lapsille sieltä hymyy,
Mut niitä jos käyt sä hakemaan,
Ne oksien alla lymyy.

Mut kiltti jos oot ja kultainen
Ne jouluna luoksesi tallaa;
Niil' on kelkka ja kontti hirmuinen
Ja lahjoja tulvimalla.

JOULUN AATTONA

Aamu vasta hämärtää,
Illalla on joulu.

Lahjoja ei äiti nää,
Eikä kerro tyttö tää
Ennenkuin on joulu.

Vaikeaa on vaijeta
Ennenkuin on joulu,
Illat yksin istua,
Istua ja ommella
Kunnes tulee joulu.

Voi kun päivä pitkä on
Ennenkuin on joulu!
Olen aivan onneton.
Äitikin niin vaiti on.
Illalla on joulu.

Jopa ilta hämärtää,
Jopa joutuu joulu.

Hui kun mua hirvittää,
Julmasti jo jännittää
Odotettu joulu.

Koti loistaa valossa.
Meillä on jo joulu.
Tiuvut soivat salossa;
Kohta onpi talossa
Lahjoinensa joulu.

JOULU

Joulu tuli, joulu tuli
Nytpä hauska on.
Tulkaa lapset piiriin
Lalla-lalla-liiriin!
Joulu onpi lasten juhla,
Juhla verraton.

Joulu tuli, joulu tuli
Loistaa kynttilät.
Lasten posket hohtaa.
Joulu-ukko kohta
Saapuu tänne, kuules kuinka
Tiuvut helkkyvät.

Joulu tuli, joulu tuli
Tuossa ukko on.
Kuudessa on tulta;
Joulu-ukko kulta,
Tervetullut kotihimme
Joulunviettohon!

Joulu tuli, joulu tuli,
Lapset leikkikää!
Tässä onpi piiri,
Piiriin pankaa hiiri.
Hiiri saapi jakaa teille
Hiukan hyvempää.

Joulu tuli, joulu tuli,
Nytpä hauska on.
Tuossa Ukko hyvä,
Jolla säkki syvä,
Säkki syvä, säkki hyvä,
Säkki verraton.

Joulu tuli, joulu tuli,
Lapset miettikää:
Ukko lahjat kantaa,
Luoja kaikki antaa,
Ilomielin, ilokielin
Luoja kiittäkää.

Suom. lastenkirj. 3.

Nissinen.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1406

Nuorten kirjoja.

1. **Vanhoja tarinoita.** Suomalaisia kansansatuja. 1: 25.
2. *J. H. Erkkö, Nuorten runoja.* 1: 25.
3. *Hilda Käkikoski, Leikki ja työ.* 2: 25.
4. *Jules Sandeau, Lokkiluoto.* 1: 75.
5. **Paroni von Münchhausenin retket ja seikkailut.** Toinen painos. 1: 50.
6. *Tyko Hagman, Valikoima satuja. I.* 2: 25.
7. *Jonatan Swift, Gulliverin matkat kaukaisilla mailla.* 2 mk.
8. **Tuhannen ja yhden yön tarinoita. I.** 1: 75.
9. *H. C. Andersen, Valikoima satuja.* 1: 85.
10. *Tyko Hagman, Ihminen ja eläin.* 2: 25.
11. *Daniel de Foe, Robinson Crusoe'n elämä ja kummalliset seikkailut.* 2: 50.
12. *Johanna Spyri, Pikku Heidi oppi- ja vaellusvuosinaan.* 2: 25.
13. *Börge Janssen, Niilo Grubben seikkailut.* 1: 75.
14. *Adolf Langsted, Yksin maailmalla.* 1: 85.
15. **Tuhannen ja yhden yön tarinoita. II.** 1: 75.
16. *Börge Janssen, Saaren keisari.* 1: 75.
17. *Oscar Wilde, Onnellinen prinssi y. m. kertomuksia.* 1: 50.
18. **Tuhannen ja yhden yön tarinoita. III.** 1: 75.
19. *Johanna Spyri, Heidi osaa käyttää oppiansa.* 1: 75.
20. *Frances Hodgson Burnett, Pikku Lordi.* 2 mk.
21. *Tyko Hagman, Valikoima satuja. II.* 1: 75.
22. *Fritjuf Berg, Troian sota.* 2: 75.
23. *Arvid Lydecken, Suuri, kaunis maailma.* 1: 75.
24. *Grimm'in Satuja.* 2: —.
25. *Jalmari Finne, Satukontti.* 1: 75.
27. *Rudyard Kipling, Indian viidakoista.* Toinen sarja. Nid. 2: —; sid. 2: 50.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä.

Hinta 1: 75.